Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 198 (15821) | 1981 оной августын 28, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

ПАРТИЙНА БҮЛЭГ

…ХИН парторганизацинуудай бүрдэлдэ ородог пар… бүлэгүүд хадаа тон шухала үүргэ дүүргэдэг болоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ партийна бүлэгүүд нилээд …оро. Энээн тушаа КПСС-эй XXVI съезд дээрэ тэм…эһэн байна. Манай республикын партийна органн… 1337 бүлэг байгуулагданхай.

…дбэриин доодо шатын һалбаринуудай партийна бү… болоно нэгэдэһэн коммунистнууд коллективэйнгээ … ажабайдалай али бүхы асуудалнуудые хинан ха… байдаг шуу. Үйлэдбэриин эмхидхэл, шэнэ юумэ нэб…, социалис мүрысөө дэлгэрүүлгэ, ажалай болон …бэриин журам бэхижүүлгэ, коллективэй гэшүүдые …үүлгэ хадаа тэдэнэй хүдэлмэриин гол зорилгонь бо…

…мунист бүхэнэй ниитын даабаритай байхын, өөрынгөө …урталай-теоретическэ мэдэсые дээшэлүүлхын, поли… хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаадахын, өөрынгөө … ажал хэрэгээр бусадаа омогорхуулан, габшагай… хүдэлхэ үүргыень дээшэлүүлхын тула партийна бүлэг … саг үргэлжын оролдолго гаргажа байдаг гээшэ.

…ажалша коллективэйнгээ дайшалхы ячейкэнь болоно … партийна бүлэгүүд манай республика соо олон. …-Үдын районой Ивалгын һү һаалиин комплексын … бүлэгые Цырен Дашидоржиевич Цыденов тол… Тэрэ — машинаар үнеэдые һаадаг оператор. Ивал… ОПХ-гай парткомой гэшүүн. Партийна энэ бүлэг кол…эйнгээ дунда эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ саг … аша үрэтэй хүдэлмэри ябуулжа байдаг юм. …дай дунда социалис мүрысөө эмхидхэнэ. Һурган …үүлэгшэдэй хүдэлмэриие хинана. Партийна бүлэг …лаа гансал үйлэдбэриин асуудалда хандуулдаг бэ… Суг хүдэлдэг нүхэдэйнгөө һуудал байдал тушаа, хү… болбосорол тушаа асуудалые. ниитын эдэбхиие … хэрэгые шадамараар эрхилнэ.

…ан-Үдын локомотивна депогой аппаратна цехэй … бүлэг һайнаар хүдэлнэ. Тус бүлэгые слесарь …сий Сергеевич Баклашов толгойлдог юм. Эндэ пар… суглаан саг соогоо үнгэргэгдэнэ. Аппаратурын …риин шанар һайжаруулха, коммунистнуудай дүүр… түрүү үүргэ тухай, мүн бусад шухала асуудалнууд … хэлсэгдэдэг юм. Булта коммунистнууд партийна … үргэлжын даабаритай. залуушуулые һурган хүмүү… хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

…ан-Үдын нарни сэмбын комбинадай нооһо илгалгын … партийна бүлэгэй коммунистнууд ажалай түрүүшүүл, … хүмүүжүүлэгшэ гэһэн нэрэ солотой. Комбинадта …эһэн шэнэ үүсхэл болон хүдэлөөе бүлэгэй коммуни… бусадһаа урид дэмжэдэг һайн заншалтан. Арбада… табан жэлэй хүдэлмэриин дүнгөөр энэ цех социалис …сөөндэ илажа, «КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ …ектив» гэһэн нэрэ солодо хүртэһэн байна.

…дын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой трактор… …раан ажалай 1-дэхи бригадын, Зэдын вольфрам-мо…денэй комбинадай, Холтоһоной уурхайн 4-дэхи участо… Захааминай районой Хамниин совхозой Түбэй һү һаа… фермын, Загарайн районой «Гигант» колхозой һү … комплексын болон бусад олон коллективүүдэй … бүлэгүүд һайнаар хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэлтэй.

… үдэрнүүдтэ партийна бүлэгүүдтэ тоосоото-һунгалтын … боложо эхилбэ. Энэ харюусалгатай кампаниин уд… …анар ехэ. Тоосоото-һунгалтын суглаанууд КПСС-эй XXVI съездын болоһоной һүүлээр түрүүшынхеэ болоно. … суглаанууд дээрэ съездын урда тээ абаһан уялга… …ые дүүргэһэн, мүн съездын шиидхэбэринүүдые бэе… …ын түлөө партийна организацинуудай ябуулжа бай… ехэ хүдэлмэри гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдэхэ зэргэтэй.

…ригадын, халаанай, фермын болон бусад участогуудай …ективүүд лэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб болон …алис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэг … байна бшуу. Эндэл партийна бүлэгүүдэй элсүүлхы … тодоор харагдаха ёһотой. Тэдэнэр табан жэлэй зо…нуудые бодотоор бэелүүлхэ тэмсэлдэ коллектив бү… жагсааха хүсэн болоно ха юм. Тиимэһээ коммуни… тоосоото-һунгалтын суглаан дээрэ партийна бүлэ… хүдэлмэриин дүй дүршэлые согсолхо, дутуу дундануу… …лирхэйлхэ, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа тодор… …хо зэргэтэй. Ехэ зуура доторой арга боломжонууд, … дарасанууд үйлэдбэриин ямаршье, багаханшье байг, …стогта бии гээшэ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, …рам бэхижүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха …удалнуудта бүлэг бүхэн анхаралаа хандуулха ёһотой … бшуу.

Коллективтээ эбтэй эетэй эмхидхэл тогтоохо, һайнаар …лхэ эрхэ нүхэсэл хангаха гээшэ партийна бүлэгэй …эхи гол шухала зорилгонь мүн болоно. Зүгөөр энэ …лгын бэелсэ хадаа нмагтал коммунист бүхэнэй жэ… … хэрэгһээ дулдыдаха байна бшуу. Коммунист бүхэн …дбэри дээрэ габшагайгаар ажаллаха, ниитын-полити… … ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадаха уялгатайшье. … тиимэһээ тоосоото-һунгалтын суглаан дээрэ ком…нист бүхэнэй коллективэйнгээ үйлэдбэриин хэрэгтэ … хубита үргэнөөр харагдаха, зүбшэгдэхэ, болото …лтэ үгтэхэ зэргэтэй. Ингэжэл коммунистнуудай үүр… дээшэлүүлхэ, ажал ябуулгыень эдэбхижүүлхэ ёһотой ха …бди.

Коллективэй дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын хү…мэри ябуулгада партийна бүлэг мүн лэ ехэ үүргэ …рэдэг гээшэ. Таниил тала болоһон нэгэ коллектив соо …жэ ябаһан коммунистнууд нүхэдөө алишье талаһаань … шанарыень һайн мэдэхэ байна бшуу. Тиимэһээ … бүхэнтэй нүхэр ёһоор хөөрэлдэхэ, үзэл сурталай-хү…үүлгын хүдэлмэри коллектив соогоо ямар гуримтай… эрхилхэ байһанаа тодорхойлжо шадана. Тэрэшэлэн …тическэ болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин байдал, по…тическэ ба экономическа һуралсалай аша туһа, агита…ууддай, политинформаторнуудай ажал ябуулга суг… … дээрэ үргэнөөр зүбшэгдэхэ байһаниинь элитэ.

Партийна бүлэгэй ажал ябуулгын үрэ дүн халаа эмхид…ын бэлиг шадабариһаа горитойгоор дулдыдаха байна. … олонхи бүлэгүүдые хүндэтэй, өөрынгөө хүдэлмэридэ …лтай коммунистнууд толгойлно. Гэбэшье партгру…оргнуудые һунгаха үедөө энэ асуудалда анхаралаа табиха ёһотойбди. Коллективэйнгээ гэшүүдые һайн мэдэхэ, …тэй хүдэлжэ шадаха, эрид шууд бодолтой, эдэбхитэй …мунистнуудые бүлэгэй эмхидхэлшээр һунгахые орол… шухала. Зүгөөр үлүү ехээр һэлгэлтэ хэһэнэй дэмы … һапаглана.

Тоосооте үедэ партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэриин дүй …шэл нилээд баяжаа. Тиимэһээ партийна комитедууд … дүй дүршэлые согсолхо, бүгэдэнэй шадабари болгохо, …оргнуудай һуралсал эмхидхэхэ уялгатай. КПСС-… горкомууд, райкомууд, партийна организацинууд хадаа …гүүдые хүтэлбэрилгэеэ улам һайжаруулха хэмжээ … байһаниинь элитэ. КПСС-эй XXVI съездын шиид…бэринүүдые бэелүүлгэдэ партийна бүлэг бүхэнэй оруул… хубитые арьбадхаха гээшэ ехэ шухала асуудал болоно бшуу.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗҺАА

ТУСХАЙ ДУНДА ҺУРГУУЛИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ «РСФСР-эй ҺУРГУУЛИИН ГАБЬЯАТА БАГША» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Арадай ажахыда түгэс бэлэдхэлтэй мэргэжэлтэдые бэлдэхэ талаар габьяатай байһанайнь түлөө **«РСФСР-эй һургуулиин габьяата багша»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Бадиева Павлина Сергеевнада — Улаан-Үдын хэлхеэ холбооной электротехникумэй багша. Буряадай АССР.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва.
1981 оной августын 26.

Республикын хонин ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй 1982 оной СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

КПСС-эй XXVI съезд мал ажалые шууд түргөөр хүгжөөхэ, энэ һалбариие габшагай ажалай участок болгохо зорилго хүдөө нютагуудай ажалшадай урда табиһан байна.

Үнгэрһэн үбэлжэлгын хэды хүшэр хүндэ байбашье һаа, республикымнай малшад мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдалгые хараа байса дээшэлүүлжэ шадаа һэн.

Олонхи хонишодой бригаданууд хони үсхэбэрилхэ ажахынгаа жэлые һайн дүнгүүдээр түгэсхөө. Нёдондонойхиһоо 46 мянган хурьган олоор абтажа, хонин бүриһөө хахад килограмм нооһон ехээр хайшалагдажа, 3,2 килограммда хүрэһэн байна. Тиихэдэ хонишодой 259 бригада 100 эхэ хонин бүриһөө 100, мүн дээшэ хурьга абажа түлжүүлээ.

Еравнын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон, Социалис Ажалай Герой Д. Н. Сундуевай ударидадаг хонишодой бригада гайхамшагта илалта туйлаа. Тэдэнэр 100 эхэ хонин бүриһөө 153 хурьга абажа, хонин бүриһөө 6 килограмм нооһо хайшалаа.

Социалис Ажалай Геройнууд Г. Л. Рабдаев, О. Э. Сангадиева, Г.-С. Г. Цыремпилова, В. Г. Романова, мүн мэдээжэ хонишод, Хориин совхозой К. М. Танганов, «50 лет Октября» совхозой Н. В. Валиева, Сэлэнгын совхозой В. Е. Шилов, Хурамхаанай совхозой С. Н. Банаева болон бусадай даадаг хонишодой бригаданууд абаһан социалис уялгануудаа горитойгоор үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Эдэнэй амжалта республикын хони үсхэбэрилгэдэ, хонишодой бригада бүхэндэ ехэ арга боломжын бии байһаниие гэршэлэн харуулна. Эдэ бүхы амжалта, илалтанууд үнэн шударгы ажалаар, хонидоо бэлшээжэ таргалуулха хүдэлмэреэ шадамар һайнаар эмхидхэһэнэй, мүн тэжээлээ саг болзортонь бэлэдхэжэ, зүбөөр хэрэглэжэ, хонидоо оролдосотойгоор харууһалһанай ашаар туйлагдаа.

Намар гансашье хонишодой хэһэн ажалай дүнгүүд согсологдодог бэшэ, мүн эгээл харюусалгатай хаһа — хонишодой хүдэлмэриин ерээдүйн амжалтын эшэ үндэһэн табигдадаг. Хонишодой бригада бүхэнэй намартаа һүрэгөө бэлшээн таргалуулжа, эхэ хонидоо үрэжүүлхэ хүдэлмэреэ уратшатайгаар, эрхим шанартайгаар эмхидхэһэн һээ, тэжээл хүсэд хүрэхөөр бэлэдхэжэ, үбэлжэлгэдэ байра байдалаа, зэр зэмсэгүүдээ сүм бэлдэһэнһээ ерэхэ үбэлжэлгэнь дулдыдажа, түл ямараар, хэр олоор абалгань шиидхэгдэхэ байна. Тодорхойлбол, 1982 ондо хурьга түлжүүлхэ, нооһо, хониной мяха абаха зорилгын ямараар бэелүүлэгдэхэнь эндэ харагдаха ха юм.

Мүнөө олохон ажахынуудай бодото байдалые зэргэсүүлэн харахада, малай ерэхэ үбэлжэлгэ баһал хүшэр байхаар хүлеэгдэнэ. Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэд урда мэтэ бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллаха болоно.

Республикын зүблөөндэ сугларжа, хонишодой шэнэ жэлэй зорилгонуудые, арга боломжонуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, бидэнэр, хонишод, 1982 ондо хони үсхэбэрилгэдэ бүри ехэ дүнгүүдые туйлахын түлөө тэмсэхээр шиидэжэ, иимэ социалис уялгануудые баталан абабабди.

— Ерэхэ үбэлжэлгэдөө һайнаар бэлдэжэ, тэрэнээ эмхитэйгээр үнгэргэхэбди. Сентябрь һараһаа хожомдуулангүй бүхы эхэ хонидоо һайнаар хүшэлүүлэн таргалуулжа, үрэжүүлгынгээ хүдэлмэриие богони болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргөөд, 700 мянгаһаа үсөөн бэшэ хурьга абажа түлжүүлхэбди. Энэ шухала хэрэгтэмнай үүлтэртэ малай станциин бүхы звенонуудай, тэдэнэй мэргэжэлтэдэй тодорхой һайнаар хүдэлмэрилжэ, хүсануудай һайн шанартай үрэһэ саг болзортонь асаржа үгэхэ байһанда найданабди. Тэрэшэлэн бидэ хурьган бүхэнэй шэгнүүрые 20—24 килограммда хүргэжэ, эхэһээнь һалгааха, мүн нооһо үйлэдбэрилгэеэ 5735 тоннодо, хониной мяха абалгаяа 20 мянган тоннодо хүргэхэ зорилго хараалнабди.

Хэжэнгын районой Загаһатын совхозой Цырен-Ханда Цыреновна Дамшаевагай ударидадаг хонишодой «комсомол-залуушуулай» бригада 1982 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 110-һаа үсөөн бэшэ хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүхэнһөө 4,6 килограмм нооһо хайшалжа, хурьган бүхэнөө 22 килограмм шэгнүүртэйгээр эхэһээнь һалгааха уялга абанхай. Сэлэнгын совхозой А. М. Акуловай даадаг хонишодой бригада 100 эхэ хонин бүриһөө 115 хурьга абажа, хонин бүхэнһөө 3,9 килограмм нооһо хайшалха зорилготой. Тиихэдэ Улаан-Үдын районой «Заветы Ильича» совхозой Д. Ч. Бандаевай хонишодой бригада 1982 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 110-һаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 4,5 килограмм нооһо хайшалха, мүн хурьган бүхэнөө 23 килограмм шэгнүүртэйгээр эхэһээнь һалгааха уялга абаа.

Бидэ, хонишод, үбһэ, набшаһата тэжээл, халаахай, шэлбүүһэ бэлэдхэлгэдэ эгээл эдэбхитэйгээр хабаадалсахабди. Энээндэ колхоз, совхозуудай хонишодой бүхы бригаданууды урнинабди. Ушарынь хадаа энэмнай бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ манай оруулһан горитой хубита болохо ха юм.

Ноябриин эхинһээ хожомдонгүй бүхы байраяа, зэр зэмсэгүүдээ, хобоо хобтонуудаа заһабарилжа, тэжээлэйнгээ хорёонуудые түхеэржэ, тэжээлээ эдюулхынгээ урда тээ хэршэжэ, холижо бэлдэхэ, мүн бүлеэн уһаар ундалуулха хүдэлмэреэ эмхидхэхэбди. Намарай һарануудта хонидоо бэлшээн таргалуулжа, үбэлдөө һайнаар харууһалһанай, мүн тэжээлээ шанаржуулан бэлдэжэ, зүбөөр эдюулһэнэйнгээ ашаар хонидто тэжээл болгогдон үгтэхэ ороохо болон таряа талханай зүйлэй гаргашые бага болгохобди.

Үбшэн, бэеэр һула хонидто онсо анхарал хандуулагдаха. Иимэ хонидто һайн харууһа, эдеэлүүлгэ хангахабди. Ажахы бүхэндэ эмшэлгын-профилактическа пунктнууд эмхидхэгдэхэ юм.

Хаа-хаанагүй хонидоо 2—3 дахин бүлеэн уһаар ундалуулжа, нэмэлтэ минеральна тэжээлээр хангахаһаа гадна, хэрэгтэй ветеринарно-профилактическа хэмжээнүүдые саг дарыдань үнгэргэжэ, хони, хурьгадаа үхэл гарзагүйгөөр харууһалхабди.

Хони үсхэбэрилгын шанарые горитойгоор дээшэлүүлхын түлөө оролдохобди. Республика дотор хонин бүхэнһөө нооһо хайшалалгые дунда зэргээр 3,3 килограммда хүргэхэбди. Ажахы бүхэндэ түсгаар түхеэрэгдэһэн шахан таргалуулгын байрануудта хурьгадые, мүн хонидые шахан таргалуулха хүдэлмэри эмхидхэгдэхэ. Үүсэлэгдэхэ хонидойнгоо шэгнүүрые 37—40 килограммда хүргэхэбди.

Хонишодой хүдэлмэриин амжалта диилэнхидээ хонишодой бригадануудай эбтэй, эмхитэй ажалһаа сэхэ дулдыдана. Бүхы хонишодой хамтын ажалай дүнгүүдэй нилээд һайн байхын тула бидэ ажалай, үйлэдбэриин болон технологическа журамые нарниваар сахихые оролдохобди. Тиихэдэ хонин ажалда үнгэргэгдэһэн ажахын бүхы хэмжээ ябуулгануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, хонишодой бригадануудай хоорондо харилсаанай туһаламжа байгуулга дэмжэхэбди.

Хүдэлмэриин болон амарха эрхэ байдалай зохидоор байгуулагдаһан газарта ажал хэрэгэй хэзээдэшье урагшатай байдагыень булта мэдэнэбди. Тиимэһээ үбэлжөөндэхи байрануудаа саг болзортонь бэлдэжэ, түлишэ тухай һаналаа табижа, малшадые худалдаа наймаанай, ажаһуудалай, медицинын, соёлой талаар хангаха хүдэлмэреэ һайнаар ябуулжа, хонишодые дэмжэжэ, мэргэжэлтын зүбшэл заабаряар туһалхаһаа гадна, хонишодой бригадануудай дунда түрүү дүй дүршэл үргэнөөр халан абалгые эмхидхэхэ гээшэ онсо тэмдэглэгдэнэ. Бидэ эдэ бүгэдые бэелүүлхэдээ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, шефскэ туһаламжа үзүүлдэг коллективүүд, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг хүдэлмэрилэгшэд, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд туһа хүргэхэ аабза гэжэ найданабди.

1982 ондо хонин ажалай ашаг шэмые эгээл ехээр дээшэлүүлхэ зорилгоор социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэб болон даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэжэ, үлүүлэн бэелүүлжэ, республикын мал ажалые саашадань хүгжөөлгэдэ габшагай ажалаараа өөрынгөө бодото хубитые оруулхыень бүхы хонишодые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые бидэнэр уряалнабди.

1981 оной августын 21-дэ республикын хонин ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ баталагдан абтаа.

ҮДЭР БҮХЭНИИЕ ҮНДЭР БҮТЭЭСЭТЭЙГЭЭР ТҮГЭСХЭХЭ

ХОНИШОНОЙ ЗВЕНОДО

— Зай, ингээд, морин косилкаар үбһэ сабшадаг звенонуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ энэ табан хоног соо илажа гараһан Түмэн Тушиновай звено ошоё. Энэмнай совхозоймнай түрүү хонишодой нэгэн юм. Жэл бүри өөрөө звено эмхидхэжэ, үбһөө абадаг заншалтай. Энэ жэлдэ хоёр отарын үбһэ бэлэдхэжэ байнхай —гээд, Хэжэнгын совхозой парткомой секретарь Анатолий Дашиевич Балданов хэлэбэ.

Уданшьегүй Хэжэнгын голые үгсэн гүйлгэлдэбэбди. Харгын урда талаар ногоогоо хиргүүлжэ, халзан болоһон нуга дээрэ эндэ тэндэ һүринүүд харагдана. Бүри тээ саана трактор, машинануудай таһалгаряагүй иишэ тиишээ һүндэлхэ, мүн нэгэ томо һүриин бодожо байхань харагдаба.

— Харагты, хорёо соогоо һүринүүдээ жэрылгэжэрхёод байна. Хонидтоо өөһэдөө үбһэ бэлэдхэдэг хонишод лэ ёһотойл хонишод гээшэ. Юрэдөө, энэ нүхэрнай үбэлжэлгэеэ муу бэшээр үнгэргэхэ һайн үндэһэ һуури табяа гэхэлэ болохо, — гээд, Анатолий Дашиевич һүринүүд тээшэ заана.

Түмэн Тугутович Тушинов хониндо ороһоор долоон жэл боложо байнхай. Энэ үе соо нилээд дүй дүршэлтэй боложо, олон юумэ ойлгоһон, мэдэһэн ааб даа. Бага наһанһаа хойшо гэртэхинээрээ мал харууһалһан юм. Тиимэһээл хонишоной мэргэжэл шэлэһэниинь гайхалгүй.

— Юрэдөө, эжым хонишон байжа, бишье хонишон боложо шадахаб гээд һанагша бэлэйб. Теэд үнэн дээрээ хонидые даажа абаад байхадам, гайтайл һэн. Үшөөл огоон юумэ мэдэхэгүй байшооб. Дүршэл, шадабари миин олдодоггүй даа. Олон жэлдэ хүдэлхэ хэрэгтэй —гээд, Түмэн Тугутович манда хөөрөө һэн.

Даажа абаһан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг тула тэрэ жэл бүри һайн үрэ дүн туйладаг байна бшуу. Түрүү хонишон үбһэ бэлэдхэхэ гээшые шухалын шухалада тоолоно, жэл бүри өөрөө звено толгойлжо, үбһөө абадаг юм. Үбэлэй янгинама хүйтэндэ хэзээхэн үбһэ асаржа үгэгшэ ааб гэжэ хүлеэжэ һуултагүй, хорёо соогоо өөрөө бардам хүрэхэ үбһэтэй байхада, хэды һайн, досоо тэнюун байха гээшэб!

Энэшье жэл Түмэн Тугутович урда мэтэ үбһөө өөртөө абахаһаа гадна, хүршэ һуудаг хонишондо туһалалсаха уялгатай юм. Тус звено 15 хүнһөө бүридэнхэй. Хоёр морин косилкаар ногоогоо унагаана. Диилэнхи ажалаа гараараа хэдэг. Мүнөө бүхыдөө хори гаран һүритэй болонхой. Тэдэнэйнь олонхинь хорёо соо оруулагданхай.

Тус звено бүхыдөө 1100 центнер һайн шанартай үбһэ нөөсэлхэ түсэбтэй юм. Тэрээнээ дүүргэхэ арга боломжотойшье. Гадна үшөө найман тонно модоной набша намаа суглуулжа хатаагаа. Тиихэдэ халаахай, ая ганга суглуулагдаа.

М. САНДАНОВ.
Хэжэнгын район.

БҮГЭДӨӨРӨӨ ХАБААДАНА

Гааргын совхоздо ниитын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ 17 звено хүдэлнэ.

Һүүлэй долоон хоногой дүнгөөр М. Абдулинай хүтэлбэрилдэг оньһожоруулагдамал звено 1187 центнер үбһэ соможо, совхоз соогоо нэгэдэхи һууриди гараба.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ нютагай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ. Тодорхойлбол, районой «Сельхозхимия» нэгэдэл 665 центнер үбһэ сомоо. Тиихэдэ «Химлесхозой» участогайхид 93 центнер, нютагай больница 98 центнер, сомоной Совет 155 центнер үбһэ соможо, ажахыдаа тушааба.

М. ГАРМАЕВА.
Хурамхаанай районой Гааргын совхозой экономист.

ҮХИБҮҮДЭЙШЬЕ ТУҺАЛАМЖА ҮРЭТЭЙ

Ногоон далайн хоншуугаар хангалтан долгилхые, бултайжа байһан наранай туяада баясан, дууша шубуудай жэргэхые хүбүүд, басагад үнинэй хүлеэһэн юм. Энэ нажарай үедэ һурагшад нюргандаа рюкзагуудые үргэлөөд, аяншалгада гарадаг, харин олонхинь зундаа түрэл колхозойнгоо нуга сабшалангууд дээрэ ажаллахаяа үлэдэг.

Мүнөө жэл Толтойн дунда һургуулиин ахамад классай 187 һурагша «Восточные Саяны» колхозой үбһэшэдэй 27 звенодо таран, тэжээл бэлэдхэлдэ хабаадаа.

Шара-Добуунда хүдэлдэг звеное багша М. Б. Коняков хүтэлбэрилжэ, богонихон болзор соо 450 центнер һайн шанартай үбһэ бэлэдхээ. Тиихэдэ Ойбойдо хүдэлдэг барилдааша спортсменүүдэй звеное районой спортивна һургуулиин тренер С-Д. С. Зудаев даажа абаад, мүн лэ бүхы хүсэеэ гаргажа, 500-гаад центнер үбһэ хуряагаа. Жэлһээ жэлдэ манай һурагшадай хүсөөр арбаад мянган центнер үбһэн бэлэдхэгдэдэг гээшэ.

Үйлэдбэриин бригада 1300 центнер үбһэ бэлэдхэхэбди гэһэн уялга абаад, Халбантан гэжэ нютагай сабшалан дээрэ август һарын нэгэнһээ эршэтэйгээр ажаллана.

Эртэ үглөө. 5 — 9-дэхи классуудай һурагшад үни бодонхой. Түргөөр эдеэлээд, тэдэнэр хүхюун, дуратайгаар сабшалан тээшэ ошоно. Удаань хажуурнуудай шурд гэхэ абяан холо саана хүрэтэр соностожо, хүбүүд, басагад хойно хойноһоо мүр абажа, сабшажа эхилнэ.

— Эдэмнай бэрхээр сабшажа һураал даа, — гэжэ звеное даагша И. Д. Молонов омогорхоно. Хүмүүжүүлэгшэ Н. Н. Цырен-Дашиева 4-дэхи жэлээ жэшээ харуулан ажаллана. Үхибүүдэйнгээ түргөөр сабшажа һураһанда, һанаа дүүрэн ябана ха юм. Наран улам дээшээ хөөрэнэ. Урид сабшаһан ногоон хатаба. Һүри сомохо газарта техникэ хүсэдөөр хэрэглэгдэхэ аргагүй юм. Тэдэнэр үбһөө ехэнхидээ өөһэдөө гараараа тармана, һүрилнэ.

...Саяан хадын саана наранай хөөрэжэ, тэнгэриин хаяагай улайхада, һурагшад амархаяа ошоно. Хүхюун шууяан, энеэлдээн... Харин үглөөдэрынь тэдэниие дахин ажал хүлеэнэ. Богонихон болзор соо үйлэдбэриин бригадын гэшүүд Халбантан гэжэ газарта 714 центнер һайн шанартай үбһэ бэлэдхэбэ. Звенодонь — 22 хүн юм. Һурагшад Саян Лыгденов, Намсарай Молонов, Галдан Бурлов, Эрдэни Армаев, Эрдэни Занданов, Эдик Таряшинов, Дарима Булгутова болон бусад эрхимээр хүдэлнэ. Тэндэ модошо дархан И. Д. Молонов звеньевойгоор, Ц. Б. Бузаев тэрэнэй орлогшоор ажаллаа. Гадна энэ звенодо трактористнууд Д. С. Харикохоев, аха дүү Сергей, Алексей Пантелеевүүд, Анатолий Таряшинов, студентнүүд Сэсэг Хандирова, Марина Ханхаева, Света Халбазыкова, Жаргалма Балтарова гэгшэд һайнаар ажаллана.

Улаан-Үдын багшанарай институдай гурбадахи курс дүүргэһэн Алла Молонова яһала һайнаар үбһэшэдые эдеэлүүлнэ.

Би өөрөө үйлэдбэриин бригадые хүтэлбэрилэгшэ һэн тулададаа, орон доторой болон уласхоорондыншье байдалаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэб.

Б. БИРБАЕВ.
Түнхэнэй районой Толтойн дунда һургуулиин үйлэдбэриин бригадые хүтэлбэрилэгшэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Һүри бодожо байна. 2. Һурагшад гараар сабшана.
Авторай фотонууд.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГО

Түбэй газетэнүүдэй, журналнуудай, хэблэлнүүдэй, мэдээсэлэй агентствэнүүдэй, телевидениин болон радио-дамжуулгын, үзэл суртлалай эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн КПСС-эй ЦК-да болобо. Партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, арадай ажахыда алмалта арьбалалта туйлаха ба гамтай химгатай байха тухай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй заабаринуудые, «Түүхэй эд, түлишын-элшэ хүсэнэй ба бусад материальна нөөсэнүүдые алмаха ба бодомжотой зүбөөр гаргашалха талаар хүдэлмэри шангадхаха тухай» КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые дүүргэлгэтэй холбоотой асуудалнуудаар олониитэдэ мэдээсэл дамжуулдаг ба суртал бодол нэбтэрүүлдэг хэрэгсэлнүүдэй шиидхэхэ зорилгонууд харагжа үзэгдөө.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих элидхэл хээ. Зүблөөнэй хүдэлмэридэ КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. В. Зимянин хабаадаа.

Промышленностьда, хүдөө ажахыда, транспортда, барилгада, үйлэдбэридэ хабаагүй һалбаринуудта бүхы талын алмалта, арьбалалта туйлахын түлөө ажалшадай хүдэлөөн бүхы орон дотор дэлгэрээ гээд тэмдэглэгдээ.

Нөөсэнүүдые бүри хүсэдөөр хэрэглэхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлхэ талаар олониитэдэ мэдээсэл дамжуулдаг ба суртал бодол нэбтэрүүлдэг хэрэгсэлнүүдэй хүсэлэл оролдолгын үрэ дүнгые горитойгоор дээшэлүүлхэ шухала гээд онсолон тэмдэглэгдээ. Түүхэй эд, материалнуудые, түлишэ, элшэ хүсэ алмаха талаар түрүү коллективүүдэй һайн дүй дүршэлые гүнзэгыгөөр, ёһотоор дэлгэрүүлхэ; үйлэдбэриин нөөсэнүүдые үсэдөөр элирүүлэн хэрэглэхэ, ээзэн бусаар хандадаг, гам хайрагүйгөөр үридэг баримтануудые саг дары шангаар элиршэлэн шүүмжэлхэ, арадай зөөридэ гамтайгаар хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ гээшэ хэблэлэй гол зорилго болоно.

ШАДАХА ЗЭРГЭЭРЭЭ ХАБААДАНА

Сутайн совхозой (Мухар-Шэбэр) нуга сабшалангай ургасань байгша ондо ехэл бирагүй. Энэ жэлэй бэрхэтэй байдалые манай ажахынхид зүбөөр ойлгожо, бултандаа нэгэ хүн мэтээр тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ шармайна. Эндэ бүлын звенонууд олоороо ажаллана. Жэшээлбэл, совхозой үхэршэн Д. Д. Зурбанов гэр бүлөөрөө 50 центнер һайн шанартай үбһэ соможо тушаагаа.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ гэрэй эзэн эхэнэрнүүд олоороо хамһалсана. Тэдэнэр Балмасу Аюшеевагай хүтэлбэри доро ажаллажа, 60 центнер үбһэ сомоо.

И. КАЗАНЦЕВА.
Сутайн совхозой ахамад агроном.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые дэелүүлхын түлөө

УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭХЭ АРГАТАЙБДИ

ҮҮСХЭЛ ГАРГАҺАН АЖАХЫДА

Түрэл Коммунис партиингаа түүхэтэ XXVI съездын табиһан эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ бүгэдэ арадай хэрэгтэ шадаал һаа ехэ хубита оруулха гэһэн нэгэ эрмэлзэлтэйгээр манай совхозой ажалшад, малшад хүдэлжэ байна.

Ажахымнай арбан нэгэдэхи табан жэлдэ, тэрэ тоодо 1981 ондо мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха талаар дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаад, республикынгаа хүдеегэй бүхы ажалшадые мүрысөөндэ оролсохыень уряалһан, ехэхэн харюусалгатай хэрэгые үүсхэһэн гээшэ.

Түбхын түрүүн совхозойхид үнгэрэгшэ табан жэлдэ түйлаһан зарим тэды үрэ дүнгүүдтээ үндэһэлжэ, урагшаа үшөө алхам хэхэ, доторойнгоо бүхы арга боломжонуудые улам һайнаар элсүүлхэ зорилготойгоор иимэ ехэ хэрэг бэедээ даажа абаһан байна.

Энээн тушаа хэдэн тоо, баримтануудые дурдалтай гэжэ һанагдана. Арбадахи табан жэлдэ совхоз гүрэндэ 32,1 мянган центнер мяха худалдажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һэн. Мүн 62,4 мянган центнер һү худалдаха аад, тэрэнээ 71,5 мянган центнертэ хүргэһэн байгаа. Түсэбһөө гадуур нооһоншье горитой тушаагдаа.

Хэнэйшье мэдэһээр, иланһаяа һүүлэй хэдэн жэлдэ ган гасуур боложо, мал ажалда бага бэшэ бэрхэшээл тохёолдуулаа гээшэ. Тиигэбэшье һаань, нэгэдэхеэр, манай ажалшад, малшад өөһэдынгөө эдэбхитэй, эмхи гуримтай, эршэмтэй шанга ажалаараа эдэ бэрхэшээлнүүдые дабажа гараа, амжалта түйлаа гэжэ тэмдэглэхэ үндэһэн бии. Хоёрдохёор, эдэ жэлнүүдтэ малай фермэ, гүүртэ, отарануудта үйлэдбэриин технологи нарижуулан һайжаруулха, ажалай культура, гурим журам дээшэлүүлхэ, тэрэнһээ уламжалан, бүхы адууһа малай харууһа, тэжээлые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулагдаа.

Энэ хэлээшэеэ батадхахын тула үбэлжэлгын үедэ үхэрнүүд, хонид хайшан гэжэ харууһалагдааб, эдеэлүүлэгдээб, тэрэнэйнь ашаг үрэ ямар байгааб гэжэ хэлэжэ болоно.

Ажахын адууһа мал үбһэ тэжээлээр гүйсэд һайнаар хангагдаһан байгаа гэхын аргагүй. Гэбэшье бии байһан тэжээлые айхабтар наринаар бүридхээд, тэрэнээ һайнаар буйлуулжа, шанаржуулжа малдаа эдюулээбди. Тусхайлбал, һаалиин фермэ бүхэндэ тэжээлэй цех таһалгаряагүй хүдэлгэгдөө. Тиигэжэ бүхы үбһэ, һолоомо, талха тарьянай зүйл түрүүн хуу хэршэгдээд, үйрүүлэгдээд, эһээгдэжэ, халуун уһанда худхагдажа, үнеэдтэ эдюулэгдэдэг байгаа. Удаань зунай бэлшээриин үедэ һаалиин мал үдэр һүнигүй адуулагдаа. Мүн нэмэлтэ тэжээл, талха таряагаар бурдууг хэгдэжэ эдюулэгдээ. Зарим фермэнүүднай бэлшээриин ногооной гандахада, үнеэдтээ ногоо сабшажа үгэһэн байха.

Эдэ бүгэдын ашаар лэ совхоз гүрэндэ һү худалдаха байгша оной хахад жэлэй түсэбые 158 процент дүүргэһэн юм. Мүнөө нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада 30 процентээр ехэ һүн абтана. Тэрэшэлэн үнгэрһэн жэлэйхидэ орходоо зуун үнеэн бүриһөө һураггүй олон тугал түлжүүлэгдэнэ. Жэлэй эхинһээ хойшо ажахыда үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1250 гаран килограмм һүн һаагдаа. Зүүн Ториин, Хүндэлэн-Номтын фермэнүүд үнеэн бүриһөө тус тустаа 1325 — 1431 килограмм һү һаажа, бүхы район соогоо социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Жэлэй зургаан һарын дүнгөөр бүхы 48 һаалишадаймнай эгээл тэн хахадынь үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа дээшэ һү һаагаад байһан юм. Харин долоон һарын дүн гаргахада манай түрүү һаалишад М. Д. Жамбалдоржиева, М. Г. Тучинова, Ц-Б. Ц. Ринчинова, Ц. Ц. Цыденова, Д-Ц. Гендунова, А. Б. Найданова гэгшэд тус тустаа үнеэн бүриингөө һаамые 1650—1910 килограммай хилэдэ хүргөө.

Хэрбээ нёдондо оройдоол найман һаалишаднай 2 мянган килограммай дабаа гаталһан һаань, байгша ондо адагынь 16—17 хүн үнеэн бүриһөө 2000 килограммһаа бага бэшэ һү һааха аргатай.

Гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб 136 процент дүүргэгдээ. Эндэ шахамал үхэрнүүдые харууһалдаг малшадай оролдосото ажалай хубита ехэ. Тусхайлбал, манай түрүү үхэршэн Чимит Ширдармаевич Самбуев Санжа-Ханда нүхэртээ 200 гаран зэрэ хашарагуудые шахан таргалуулжа, тус бүриинь 350 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр мяханай комбинадта ябуулаа. Хабаршаг тээ эдэнэр үшөө 220 үхэр тушаажа абаад, һайнаар адуулжа, май һарада үхэр бүхэнэй шэгнүүрые 700 граммаар нэмээһэн һаа, июнь, июльдэ 1029—1150 грамм хүрэтэр нэмээжэ шадаа.

Үбһэ тэжээлэй тиимэ элбэг бэшэ, мүн хабартаа, зундаа сагай уларилай гандуу байһан эрхэ байдалда бүхы хонишод шэн зоригтойгоор ажаллаа гэжэ онсолон тэмдэглэхэ шухала. Имагтал хонидоо зүбөөр адуулжа, һайнаар харууһалжа, байра байдалыень жэншэдгүйгөөр дулаалһанай ашаар олонхи хонишоднай хурьга олоор абаа, нооһо ехээр хайшалаа. Жэшээлхэдэ, эхэ хонидые харууһалдаг 17 бригадын зургааниинь зуун эхэ хонин бүриһөө 100—110 хүрэтэр хурьга түлжүүлһэн байна. Тиигэжэ ажахын эмхидхэгдэһэнһээ хойшо түрүүшынхеэ совхоздо зуун эхэ хонин бүриһөө 95 хурьган абтаба. Дүршэл ехэтэй хонишон Долгор Лубсановна Бадмаевагай хүтэлбэрилдэг бригадынхид зуун эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга томо болгожо, социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ гараа. Ахалагша хонишод И. Е. Терехов, Д. Т. Цыренов зуун эхэ хонин бүриһөө 105—107 хурьга түлжүүлһэн байна. Жэжэ хурьгад, түлгэнүүдые харууһалдаг хонишод И. Борисов, Д. Тугутов, Ц. Бадмаев, Х. Балтатарова, Б. Ванкеев гэгшэд баһал һүрэгөө үхэл гаргүйгөөр ондо оруулаа.

Байгша ондо хурьгадаа эхэнүүдһээнь эртэ һалгаажа, һайн харууһанда табиха, мүн хонидой нооһо хайшалалгые богони болзорто, шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табяабди. Дүршэлтэй, оролдосотой бэрхэ хүнүүдтэ хурьгадые дааалгажа, 11 шэнэ отара эмхидхээбди. Зунай бэлшээриин үедэ хурьгадые шадаал һаа түргэн томо болгохо, таргалуулха, зарим томо эрэ хурьгадые энэ жэлдэ мяханда тушааха зорилго табинабди.

Энэ жэлдэ томодхогдоһон хайшалалгын нэгэ пунктда, үшөө нэгэ нүүдэл багахан пунктда хонидой нооһон абтаа. Хайшалагшадаар имагтал механизаторнууд, дархашуул, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд — диилэнхидээ дүршэлтэй хүнүүд хүдэлөө. Тиигэжэ түбэй пунктда хүдэлмэриин 15 үдэр соо 15,6 мянган хонидой нооһон абтаа. Нүүдэл пунктмнай 5200 хонидые хайшалһан байна. Бүхыдөө 606 центнер сагаан алтан абтаа гэхэ гү, али түсэбнай 20 центнерээр үлүүлэгдээ. Шадамар бэрхэ хайшалагша М. Чердонова 713 хонидой нооһо абажа, 20,3 центнер нооһо тушаагаа.

Үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, хонидоо тобир тарганаар ондо оруулдаг хонишод Б. Ванкеев, С. Федотов, И. Колодин гэгшэдэй харууһалдаг хонидой тус бүриһөөнь 3,4—3,6 килограмм шахуу нооһон хиргагдаа юм.

Хонин ажалдамнай диилэнхидээ өөрынгөө урдахи хүдэлмэриие арбан хургандаал мэдэхэ, үнэн шударгы, найдамтай хүнүүд хүдэлнэ гэжэ онсолон тэмдэглэхэ шухала. Һүүлэй гурбан жэлдэ ажахыдамнай эхэ хонидые харууһалдаг хүнүүд сооһоо нэгэнииньшье һэлгээгүй. Эндэ үшөө нэгэ юу тэмдэглэлтэйб гэхэдэ, байгша ондо бидэ түбэй цехтэ хэмэл аргаар һүн тэжээл буйлуулжа, жэжэ түлгэнүүдтэ, хурьгадта уулгаабди. Сүүдхэ бүхэндэ 35—40 тонно тиимэ шэмэтэй хэмэл һүн тэжээл буйлуулагдаад, отарануудта зөөгдэдэг һэн.

Адууһа малай тоо толгойе саашадань үшөө олошоруулха, ашаг шэмыень улам дээшэлүүлхын тула үхэрнүүд, хонидые үбһэ тэжээлээр гүйсэд хангаха хэрэгтэй байһаниинь мэдээжэ. Жэшээнь, совхоз энэ табан жэлэй эсэстэ үхэрнүүдэйнгээ тооe 4,4 мянганда, үнеэдые — 1.600, хонин һүрэгөө — 20,5 мянганда хүргэхэ зорилготой. Тиимэһээ бүхы малаа олон янзын, шэмэтэй тэжээлээр хүсэд хангаха хэрэгтэ хамаг хүсэеэ зорюулнабди. Совхоз бүхыдөө 2.500 гектар сабшалантай. Тэрэниие һайнаар үтэгжүүлээд, уһалаад, ургасыень гээлтэгүйгөөр абаал, һала ехэ үбһэн хуряагдадаг юм. Нёдондо өөһэдымнай газар дээрэһээ 24 мянган центнер үбһэн абтаа һэн. Байгша ондо сабшалангай ургаса дээшэлүүлхын тула тэндэ 5 мянган тонно шэбхэ, 300 тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулаа бэлэйбди. Һубаг ханаабаар, булүүр станциинуудаар 1500 гектар сабшалан зундаа һайса уһалаабди. Манай үнинэй луговодууд Жамбал Урбанеев, Пётр Синицын, Владимир Федотов гэгшэд өөһэд өөһэдынгөө сабшалан дээрэ ехэ юумэ хээ. Гол сабшаламнай Дээдэ-Торидо оршодог юм. Тэндэ арбаад жэжэ звено ажаллана. Энээнһээ гадна, һаалишад, мал адуулагшад, хонишод, пенсионернүүд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, һургуулиин үхибүүд үбһэ хуряалгада хабаадалсана. Тэдэнэр сабшахада хүшэр ой модон соогуур, болдог дошо, уһа намаг газарта үбһэ сабшанад. Даб дээрэ түрүүшын 500 гектарай ногоон сабшагдаад, 1000 центнер үбһэн һүрилэгдөө. Мүн 500 тонно сенаж дарагдаа. 300 тонно витаминтай ногооной гурил татаха түсэбтэй аад, тэрэнэйнгээ хахадыень татажа, складта хадагалаабди. Бүхыдөө 61 тонно набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ аад, тэрэнээ 190 тоннодо хүргөөбди.

Дээрэ хэлэгдэгшэ тоо, баримтанууд тушаа тобшолол хэхэдэ, иимэ. Совхозой ажалшад, малшад, хүн зомнай тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабажа, мүнөөдэр — үсэгэлдэрэйхиһөө, үглөөдэр — мүнөөдэрэйхиһөө һайнаар хүдэлхэ гэһэн уряа лозунгые үдэр бүриингөө ажалда хүтэлбэри болгон хүдэлнэ.

С. ФИЛИППОВ,
Зэдын районой Оёорой совхозой директор.

КПСС-эй XXVI съездын хүдэлмэри тухай стенографическа тоосоон

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVI съездын хүдэлмэри тухай стенографическа тоосооной гурбадахи боти хэблэгдэн гараба. Партиина съездын делегадуудай хэлэһэн үгэнүүдэй текстнүүд, партиина организацинуудта харин гүрэнүүдэй айлшадай хэлэһэн амаршалгын үгэнүүд, партиин ветерануудай, харин гүрэнүүдэй партинууд болон эмхинүүдэй зүгһөө ерэһэн амаршалганууд тэрээн дотор толилогдонхой.

Съездын делегадуудай список номдо оруулагдаа.

Политическэ литературын хэблэлээр ном гаргагдаа.

(ТАСС).

ТҮСЭБ—ХУУЛИ. ХУУЛИ БЭЕЛҮҮЛХЭ ХЭРЭГТЭ[…]

Сагай ошохонь улам түргэдэнэ. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй долоон һара үнгэршэбэ ха юм. Орон доторнайшье, мүн манай Буряад ороной нютаг нугануудта шэнэ табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхын түлөө шанга тэмсэл улам үргэдэнэ. Үргэн дэлисэтэй социалис мүрысөөнэй манлайда манай хүдэлмэришэн анги жагсаһан зандаа. Тэдэ Эхэ оронойнгоо экономическа хүсэ шадал бэхижүүлхын, промышленна продукци улам ехээр, һайн шанартайгаар, саг болзор соонь үйлэдбэрилэн гаргахын тула бүхы мэргэжэл шадабаряа, дүй дүршэлөө элсүүлэн ажаллана. Манайшье республика дотор мүн лэ иимэ байдалтай.

Эмхи гуримтайгаар, ажалша хүн бүхэнэй эдэбхи үүсхэл улам бадаруулан хүдэлһэн промышленна предприятинууд амжалтануудые түйлахал ёһоороо түйлана бшуу. Иимэ түрүүшүүл манда олон. Долоон һарын хүдэлмэриин дүнгүүдээр, «Бурятэнерго» гэжэ районно управлени, Галуута-Нуурай шахта, Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхай, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат, Ципиканай прииск, «Татарский ключ» гэжэ карьер, Тимлюйн цементын завод, локомотив-вагон заһабарилгын завод — бултадаа союзна мэдэлэй предприятинууд — продукци худалдаха түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Республиканска (РСФСР) мэдэлэй промышленность бүхы дээрээ продукци худалдаха түсэбөө энэ хугасаа соо 100,3 процент дүүргэбэ. Эдэ промышленна предприятинуудай дундаһаа илангаяа нарин сэмбын комбинат, «Бурводстройн» комбинат, «Бурмясопром», һүнэй промышленностиин, кондитерскэ фабрикануудай нэгэдэлнүүд, республиканска типографи болон бусад амжалта түгэс ажалаараа илгаран гараа.

Манай республикын мэдэлэй промышленность сооһоо Нютагай промышленностиин министерство, «Бурятстройматериалы» нэгэдэл долоон һарынгаа түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа. Түрүүшүүлэй дундаһаа Түнхэнэй, Үнэгэтэйн үрэ жэмэс болон овощой заводууд, Баргажанай эдеэ хоолой комбинат, Сэлэнгын, Хяагтын хилээмэнэй заводууд, Дээдэ-Үдын леспромхоз, Никольскиин промкомбинат болон бусадые нэрлэжэ боломоор.

Долоон һарын түсэбһөө гадуур 12 миллион

(промышленностиин шэнжэлэл)

киловатт-час электрын элшэ хүсэн, 43 мянган тонно нүүрһэн, 64 электродвигатель, автомобиль дээрэ тодхогдоһон 4 кран, 2,1 мянган тонно цемент, 1,1 миллион хэһэг асбоцементнэ плита, 4 мянган дүрбэлжэн метр нооһон бүд, 4 мянган паар валенка болон бусад продукци гаргагдаа.

Улаан-Үдэ, Гусиноозерск хотонуудай, Захааминай, Баргажанай, Сэлэнгын, Хойто-Байгалай, Түнхэнэй районуудай промышленность долоон һарынгаа түсэбтэ даабаринуудые үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Гэхэтэй хамта бүхыдөө республикамнай промышленна продукци худалдаха түсэбөө үнгэрһэн энэ үе соо дүүргэжэ шадаагүй, оройдоол 99,3 процент боһоһон байна. Юуб гэхэдэ, промышленна үйлэдбэриин диилэнхи хубиие эзэлдэг, союзна мэдэлэй олохон предприятинууд түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй бшуу. Түсэбэй дүүргэлтэ [.]2 процент болоһон байна. Мүн манай республикын мэдэлэй нилээд олон предприятинууд һанаһанда хүрэмөөр хүдэлжэ шадаагүй.

Энээнһээ боложо гээгдэлдэ ороһон коллективүүдэй тоо доошоо ороногүй. Долоон һарын дүнгөөр 48 предприяти гэхэ гү, али бүхы тоогойнь 27,4 процентнь гээгдэлдэ ороод байна. Тиигэжэ 19 миллион түхэригэй продукци дутуу гаргагдаа. Энэ тоо, баримта ажахын энэ һалбариин бүхы хүдэлмэришэдые, илангаяа хүтэлбэрилэгшэдые бодомжото болгохо ушар гэжэ һанагдана.

Жэшээнь, «Забайкаллес» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл бүхыдөө түсэбтэ даабарияа оройдоол 83,6 процент дүүргэжэ, арадай ажахыда 2,5 миллион түхэригэй продукци үгөөгүй байшоо. Республикын экономикодо бага бэшэ һуури эзэлдэг тус нэгэдэл һүүлэй хэдэн жэлдэ гээгдэжэ ябаһаар гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй. Сэлэнгын целлюлозно-картоной комбинат мүн иимэ байдалтай. Барилгада гол шухала үүргэ дүүргэдэг «Буржелезобетон» нэгэдэл энэ хугасаа соо даабарияа арай гэжэ 77 процент дүүргэһэн байна бшуу. Капитальна барилгада хэрэгтэй хэды шэнээн түмэр-бетон зүйлнүүд бэлэн болоогүй гээшэб?

Урда жэлнүүдтэ бараг һайн хүдэлжэ [...]шэлэй завод, Хяагтын плавико-шпадай [...] Харанхын, Шулуутын холимол тэжээлэй [...]дууд, киномеханическа завод болон бус[...]ша ондо хангалтагүйгөөр хүдэлжэ, түр[...]сэб дүүргэбэгүй.

Эдэ бүгэдын гол шалтагаан гэхэдэ, [...] предприяти һара, үдэр бүхэндэ жагдэ [...] тогтууритайгаар хүдэлнэгүй. Жэшээнь, [...] Үдын шэлэй завод июль һарын түрүү[...]лоон хоногто продукциингаа 14,9 [...] гаргаһан һаа, һүүлшын недели соо 26[...] центыень гаргаһан байна бшуу. Иимэ [...]нүүдые бэшэшье коллективүүд байдал[...] һээ харуулжа болоно.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар бү[...]тэй хэмжээнүүд абтанагүй. Энэ талаар [...] даабари долоон һарын туршада 99,0 [...] дүүргэгдээ. Аяар 69 предприяти гэхэ [...] бүхы тоогойнь 39,9 процент ажалай бү[...] дээшэлүүлхэ гүрэнэй түсэб дүүргэжэ ш[...] Энээнһээ боложо, айхабтар ехэ хохидо[...]на ха юм. Энэ үе соо гансал энэ шалта[...] 18 миллион түхэригэй продукци дутуу га[...]һан байна.

Дээрэ дурсагдаһан тоо, баримтануудые [...] жэлэн үзэхэдэ, һанаа зобсохо, бодом[...] үзэхэ юумэн олон гарана. Тиимэһээ мини[...]во, албан зургаан, предприяти болон нэгэ[...] хэнэй хүтэлбэрилэгшэд шүүмжэлхы ёһор[...] тиин XXVI съездын шанга эрилтын үнд[...] эдэ бүгэдые хаража үзөөд, үйлэдбэриин [...] үрэ дээшэлүүлхэ, ажалай бүтээсэ эрид [...] руулха бодото хэмжээнүүдые абаха ёһото[...]лоно ха юм. Энээнгүйгөөр байгша оной — [...] нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй тү[...] даабаринуудые гүйсэд дүүргэхэ гээшэ тон [...] хэтэйшье, түбэгтэйшье боложо магад.

Партиин райкомууд, нютагай Советүүд, [...] прияти бүхэнэй партийна организаци [...] дүүргэлтын хойноһоо шанга хиналта [...] ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ эрилтээ шүү[...] дээшэлүүлхэ зэргэтэй. Ойрын сагта промы[...] предприятинуудта эмхидхэлэй-техническэ, [...]тэ-политическэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри[...] мэлтэ хэмжээнүүдые абаха саг хүрэжэ [...] Жэлэй дүүрэтэр оройдоол табан һара [...] Тиихэдэ үбэлэй хүйтэнэй саг дүтэлжэ [...] тэрэмнай мүн лэ өөрынгөө бэрхэшээл[...] асардаг бэлэй. Энээниие баһал хараадаа [...] аһотой бшуу.

Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй барилгын управлениин коллектив гансал өөрынгөө предприятиин гэрнүүдые саг соонь бодхоожо, ашаглалгада тушаадаг бэшэ, мүн хүдөө нютагуудта барилга хэдэг юм. Энэ барилгын управлениин коллектив жэлэй дүүрэтэр 35 байратай үшөө нэгэ гэр, хүүгэдэй тамаралгын бассейнтэй саад ашаглалгада тушаахаар хараална.

Барилгашад Яруунын районой Гүндэ нютагта соёлой байшан, Иаалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахыда хоёр байратай шэнэ түхэлэй гэрнүүдые бодхоожо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ЛВРЗ-гэй барилгын управлениин барилгашад (зүүн гарһаа): К. Русина, Э. Богомолова, К. Колотовкина гэгшэд ажалдаа ошожо ябана.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ХАНЫН ГАЗЕТЭНҮҮД—АЖАЛАЙ ТОЛИ

Һаяхан Тимлюйн цементын заводто ханын газетэнүүдэй конкурс-харалга үнгэрбэ. Ханын һонинуудай элсүүлхы болон хүмүүжүүлхы үүргые дээшэлүүлгэ хадаа тэрэнэй гол зорилго болоһон байна.

Харалгада хабаадаа гэбэл, «Нарахан» детсадай коллективэй «Дошкольник», шалгалта-хэмжэлгын прибор болон автоматикын (КИП и А) албанай — «Киповец», электроцехэй — «Энергетик», цемент галдалгын цехэй — «За цемент», түүхэй эд таталгын цехэй — «За клинкер», транспортна цехэй — «Транспортник», лабораториин «За качество» гэһэн газетэнүүд болоно. Конкурсдо табигдаһан ханын бүхы газетэнүүдые 8 хүнһөө бүридэһэн харалгын комисси удха шанарай болон уран шэмэглэлэй талаар хаража үзэбэ. Сэгнэлтэнүүдые табижа, тэдэнэй дүнгөөр хэды дэхи һууринуудта хэдэй гараһые тодорхойлходоо, комиссиин гэшүүд тэрэнэй һарадаа хэды дахин гарадагыень, коллективэй үйлэдбэриин, нийтын-политическэ, соёлой ажабайдалые хэр зэргэ харуулдагыень, корреспондентнүүдэй тоо гэхэ мэтэ зүйлнүүдые хараадаа абаһан байна. Улха шанар болон шэмэглэлэй хажуугаар, ямар уран һайханай хэмжээгээр материал бэшэгдэнхэйб гэжэ сэгнэгдэбэ.

Конкурс-харалгада ехэнхи цех, таһагуудай газетэнүүд хабаадаа. Гэбэшье ЖКО-гой, заводоуправлениин, горно цехэй, заһабарилгын (аазын редколлегинүүд өөһэдынгөө газетэнүүдые харалгада таблагүй. Тиихэдэнь «За клинкер», «Ремонтник» газетэнүүдэй редколлегинүүд өөрынгөө үүргые гансал һайндэрэй номернүүдые гаргалгаар хизаарлана. Коллективэй ажабайдал эдэ газетэнүүдтэ ахир дутуутаар харуулагдана.

«Транспортник» газетые уншахада, номерыньшье, һара үдэрыньшье, хэнэй органиин бэшэниеньшье мэдэхын аргагүй. Жэлэй эхинһээ хойшо тэрэнэй оройдоол 6 номер гараһан байха юм. Толилогдоһон материалнуудай тооe тодорхойлжо ядаха юумэн үгы — 8 статья, 12 мэдээсэл. Эдэбхитэд-корреспондентнүүдшье үгы. Номерые хэд гаргалсабаб гэһэн тэмдэг үгы. Редколлегиин бүридэлшье нэрлэгдээгүй.

Харалгын комиссиин гэшүүд конкурсдо табигдаһан олонхи газетэнүүдтэ ушардаг юрэнхы дутагдалнуудые тэмдэглээ. Жэшээнь, олонхи газетэнүүд һара, үдэр тухай тэмдэггүйгөөр гарана. Тиихэдэ газетын материалнууд заншалта болоһон һүүри, нийтэ гаршаггүй, хайша хэрэгээр табигдана. Гол статьянууд ямаршье онсо илгаа, тэмдэггүйгөөр гарана. Гаршагууд нэгэн адляар, нэгэл үнгөөр, нэгэл шугам дээрэ бэшэгдэнэ. Иимэ ханын газетэнүүд өөрын онсо шэнжэгүй, һонирхомоор шухала зүйлгүй байха юм.

Зүгөөр тус харалгада һайншье талаһаань тэмдэглэмөөр газетэнүүд олон хабаадаһан байна. Жэшээнь, «Дошкольник», «Киповец» газетэнүүд удха шанарай, шэмэглэлэй талаар һонирхолтой. Үхибүүдые хүмүүжүүлхэ тухай илангаяа түрэлхидтэ туһатай статьянуудые «Дошкольник» газетэдэ уншахаар байдаг. Үйлэдбэридэ болон коллективэй ажабайдалда хабаатай асуудалнууд «Киповец» газетэдэ олоор толилогдоно.

«За цемент», «За качество», «Электрик» газетэнүүд конкурс-харалгын гуримай эрилтэнүүдтэ бүримүһэн харюусаһан байба. Тэдэнэй редколлегинүүд 12—12 номер гаргаһанхай.

«За цемент» газетэдэ (редактор А. Н. Алеутдинов) үйлэдбэриин темээр 31 статья, нийтын-политическэ темээр 16, соёлой асуудалнуудаар 7 статья толилогдоо. Газетэ 45 корреспондентэй.

«За качество» газетэдэ (редактор Л. Е. Угрюмова) үйлэдбэриин темээр 18 статья, нийтын-политическэ темээр — 12, мүн лэ эды шэнээн материалнууд соёлой ажабайдалда зорюулагдаба. Эндэ 35 корреспондент бии.

«Электрик» газетэдэ (редактор В. А. Асонов) үйлэдбэридэ хабаатай 16 статья, нийтын-политическэ асуудалнуудаар 14 статья, соёл гэгээрэл тухай 17 статья хэблэгдээ. 27 корреспондент газетэдэ бэшэдэг.

Имагтал «За цемент» газетэ ээлжээтэ номерһоо гадна «Сахилгаануудые», «Халаахайнуудые» гаргадаг юм.

Харалгын комисси конкурсын дүнгүүдые согсолжо, «За цемент» газетэ нэгэдэхи һуурида, «За качество» — хоёрдохи, «Электрик» — гурбадахи һуурида гараба. Бүхы гурбан редколлеги Хүндэлэлэй грамотануудаар, мүнгэн шангуудаар шагнагдаба. «Дошкольник», «Киповец» газетэнүүдэй һайн талань тэмдэглэгдэбэ.

Харалгын комисси эрхим корреспондентнүүд гэжэ В. П. Котова, В. А. Асонов, Ю. К. Голяков, В. П. Соболев гэгшэдые нэрлэбэ.

Партийна комитедэй үүсхэлээр цехүүдэй начальнигуудые, цехэй партийна эхин организацинуудай секретарьнарые урижа, заводой ханын газетэнүүдэй редколлегинүүдэй гэшүүдэй семинар һуралсал үнгэргэгдөө.

Семинарта эрхим корреспондентнүүдтэ дирекциин, парткомой болон заводской комитедэй зүгһөө Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа.

Семинар дээрэ конкурс-харалгын дүнгүүдээр аша туһатай хөөрэлдөөн боложо, заводой газетэнүүдые ямар аргаар бүри һонирхолтой, үрэ нүлөө ехэтэй болгохоб гэһэн һанамжа, дурадхалнууд хэгдэһэн байха юм.

В. АСОНОВ,
Тимлюйн цементын заводой парткомой секрстариин өрлогшо, электромонтер.

Совет ор[...] дот[...]

ЭЛЕКТРЫН ЭЛ[...] ТУҺАЛАМЖА[...]

ТОСНО. (Ленинград[...]ласть). «Ленсовет[...] совхозой овощой [...]нууд дээрэ эрдэмтэ[...] холтой туршалга хэж[...]гэбэ. Үндэр частотат[...]гоор тарьялан элд[...] арга тэдэнэр нэгэз[...] Иимэ аргаар элдүү[...]һэн участогууд дээрэ [...] үбһэн ургадаггүй, [...] участогууд дээрэхи[...]гасань 1,5 дахин ехэ [...] байба.

Ленинградай эрд[...] дурадхаһан ургамал[...] хойноһоо харууһалха [...] аргынь ушар удхань [...] юм. Тарилгын урд[...] хүрьһэн дээрэ элект[...]нитна поли байгуулж[...]лекулэнүүдэй хооронд[...]сэ янзын үрэлдөө» би[...]гоно. Тэрэнь гансашье [...]таг үбһэнэй үрэһые [...] мүн үбшэ тараадаг [...] буудые үсадхадаг ба[...]

— Энэ шэнэ арга[...]ноор хэрэглэгдэдэг [...] гэжэ РСФСР-эн Хара[...] хүрьһэтэй зоны он[...]руулгын ба электрик[...] эрдэм шэнжэлгын түб[...]ститудай директорэй [...]шо Г. Исаев хөөрэж[...] тээгдэжэ эхилэгдэһэн [...]ционарна түхеэрэлгэ [...]рилгые шиидхэхэдэ ту[...]

Теплицэнүүдтэ эл[...] элшэ хүсэ хэрэглэхэ[...]гаяа ашаг үрэтэй юм [...] аргаар элдүүрилэгдэһэ[...]һэн ургасые гансал [...]лүүлдэг бэшэ, мүн ж[...]ри теплицын шорой [...] хүндэ хүдэлмэриһөө [...]дые сүлөөлдэг байна[...] эрдэмтэн тэмдэглээ. [...] үбһэ болон микроб[...] усадхахаһаа гадна, [...] туһалагшад хүрьһэндэ [...]ша нүлөө үзүүлдэггүй[...]

ЮРЭ БУСЫН ЗАХ[...]

УФА. Эндэхи шубу[...] хэбэрилгын инкуба[...] станци дээрэ тахяагай [...] гаһанай дальбараа[...] орондо горгол шубуу[...] дальбараа дэгжээжэ, [...]ска ой модоной [...] эльгээбэ.

Башкирай ойдо энэ [...] буу үсхэбэрилхэ дү[...]шэлтэй болонхой. Хэдэ[...]лэй саада тээ Алас-[...] һаа 200 горгол иишэ [...]даһан байгаа. Тэдэнэр [...]тагай байдалда дадаад, [...]жэ эхилээ юм. Мүнөө [...]дэниис инкубаторто д[...]жэ олошоруулхань шуу[...]

ХАНИ БАРИСААН Т[...] ФИЛЬМ

ТБИЛИСИ. Эндэ таб[...]жа эхилһэн «Георгиев[...] трактат» гэһэн барим[...] фильм аха дүү арад[...] хани барисаанда зорю[...]дана. Грузиин һайн д[...]раа Россиитай нэгэдэһэ[...] 200 жэлэй ойдо Гру[...] кинопублицистнүүдэй [...] бүтээл зорюулагдана.

Георгиевскдо — Х[...] Кавказай багахан хэр[...] 1783 ондо трактат-дог[...]то гар табигдажа, а[...] хойто хүршэтэйгөө [...] хуби заяагаа холбоһон [...] Энэ түүхэтэ үйлэ хэрэг[...]хай домоглон хөөрэһэн ф[...]дэ Москвагай, Ленингра[...] Тбилисиин музейнүүдһэ[...] таһан баримтата матер[...]нууд үндэһэ болон сру[...]даа юм.

(ТАСС)

Ставрополиин таряашад ехэ илалта түйлаба: тэдэнэр таряа хадалгаяа дүүргээд, гүрэндэ 2 миллион 300 мянга гаран тонно ороохо худалдаба. Энэнь хараалагдаһан түсэбһөө 425 мянган тонноор ехэ.

ТАРЯА ХАДАЛГА ШЭНЭ ГУРИМААР

Ставрополиин таряашад нютагаархинайнгаа — ипатовайхидай аргые табан жэл соо удаа дараалан хэрэглэбэ. Энэ түрүү аргые хэрэглэжэ эхилһэн сезон бүхэн хуряалга дээрэхи ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, таряа хуряаха хэрэгтэ хараа байса нүлөөлһэн байна. Энэ жэлдэ эмхидхэгдэһэн комплексно отрядууд түрүүшынхиһээ ехэ илгаатай юм.

— Комплекснуудай бүридэлдэ хуряалгын хүдэлмэриин экономическа шэнжэлгэ хэхэ, шанарыень хинаха звенонуудые оруулһамнай ашаяа дүүрэн харюулаа, — гэжэ партиин Красногвардейскэ райкомой нэгэдэхи секретарь И. В. Рудченко хөөрэнэ.

Иимэ шэнэ арга хэрэглэлгэ үндэһэтэй юм. Унжагайрһан бороогой ороходо, хоолослоһон үдхэн тарян ехэнхидээ шэрэлдэжэ хэбтэшэдэг. Тиимэһээ поли бүхэниие хуряалга өөрын онсо оньһотой, комбайнуудай ямар скоростёор ябалга хоорондоо, хуби хубидаа илгаатай байдаг. Тарилгын ябасые хараадаа абалсан, ажахынууд механизаторнуудайнгаа ажалай түлөөһэ тодорхойлдог. Баталагдаһан нормо, түлөөһэнэй ба шагналгын гурим гэхэ мэтын үндэһөөр таряанай талмайнуудые үрэжэлтэй, үрэжэлгүй гэжэ хубааридаг гурим болюулагданхай гээшэ.

Тиимэһээ тоо бүридхэл ба хэгдэһэн хүдэлмэриие сэгнэлгэдэ бүри ехэ эрилтэ табигдана. Энэ юрын бэшэ уялгые «экономическа» звенонууд дүүргэдэг. Тэдэнэй бүридэлдэ экономист, бухгалтер, тоо бүридхэгшэнэрһөө гадна арадай хинагшад, комсомолой прожектористнууд, депутадай харалгын комиссиин гэшүүд, үйлэдбэриин ветерануud оролсоно.

Иимэ эдэбхитэдые оруулһанай ашаар «Таряа хуряалгын экранда» үглөө үглөөгүүрнь үнгэрһэн үдэрэй дүнгүүдэй үндэһөөр комбайнернуудай нэрэ, обог бэшэгдээд, хэһэн ажалынь, эзэлһэн һууринь, олоһон салингынь шанарай түлөө нэмэлтэ түлбэритэеэ харуулаатай байдаг.

Хуряалгын халуун хаһын үедэ эмхи гуримтай байлгын бодото хэмжээ ипатовайхид өөһэдөө харуулаа һэн. Тэдэнэр таряагаа хадажа эхилхэдээ, ороной амбаарта 160 мянган тонно таряа оруулхаар түсэблэһэн юм. Энэнь жэлэйшье даабариһаа ехэ байгаа. Харин мүнөө гүрэндэ худалдагдаһан 250 мянган тонно шэнийсэ тэдэнэй хубитада тоологдоно.

Ставрополиин хамбынуудта ипатовайхидай оруулдаг хубита хэзээдэшье горитой байдаг. Харин мүнөөнэйхи мэтэ үрэ дүн тэдэнэр ямаршье һайн ургасатай жэлдэ түйлаагүй юм. Хэрбээ урдань миил хэдэхэн ажахы гектарай 30 центнер ургаса абадаг һаа, харин мүнөө тэрэнь хизаарай бүхы ажахынуудай түйлалта болонхой.

Таряа хуряалгын эсэс багта «Ипатовский» гэжэ госплемзаводой ахамад агроном И. К. Охрименкотэй уулзажа хөөрэлдэһэмни, удаан хадуугдаа.

— Техникые комплексно гуримаар хэрэглэлгын шухала талань юуб гэхэдэ, ургаса жэлһээ жэлдэ тогтууритайгаар дээшэлнэ, — гэжэ хөөрэлдэһэн нүхэрни тэмдэглээ һэн.

«Ипатовский» совхозой хуряалга-зөөлгын комплекснуудта үрэжэлэй тусхай звенонууд эмхидхэгдээд, хадалгын дүүрэмсээр, сүлөөрһэн полинуудые ерэхэ жэлэй тарилгада бэлдэн хахалалга эндэ заншалта болонхой. Энэ хүдэлмэриие арбаншье хоногоор хожомдуулаа һаа, удаадахи жэлнүүдэйнь ургаса гектарай 1,5—2 центнерээр доошолхо гэжэ элирүүлэгдэнхэй.

Ипатовайхидай жэшээгээр үрэжэлэй звенонууд хизаарта ехэнхидээ оньһожоруулагдамал 800 комплексно отрядһаа бүридэнэ. Гэхэ зуура, Новоалександровска районой таряашад улам саашаа оронхой. Тэдэнэй комплекс бүхэндэ хуряагдаһан газарые минеральна болон органическа үтэгжүүлгээр түргэн хангаха, гербицидүүдые оруулха подразделенинүүд эмхидхэгдэнхэй.

Хизаарай ажахынууд мүнөө 1982 оной үндэр ургасын бата бэхи үндэһэ һуури табижа байна.

Н. СТЯЖКИН,
ТАСС-ай корр.

Ставрополь.

Соведүүдэй хүдэлмэри

ОЛООРОО ОРОЛДОХО ЁҺОТОЙБДИ

Нютын малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ имагтал колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хэрэг бэшэ. Энэмнай бүгэдэ арадай хэрэг мүн. КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй Хандалга бэшэг энээн тухай хэлэгдэһэн байна. Баргажанай районой сельсэ болон сомоной Соведүүдэй ажалшадай, Иругын районой Эгэтын, Хиагтын районой Хужирай һайн һайхан үүсхэлые республикымнай сельсэ, поселково болон бусад Соведүүдэй ажалшад дэмжэнэ. Кабанскын районой Байгал-Хударинин сельсэ Совет үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ асуудалые хэр шиидхэжэ байнаб гэһэн асуудалтайгаар манай корреспондент П. И. Григорьев тус сельсэ гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Я. И. Капустинда хандаба. Энэ харюу энда толилогдоно.

— КПСС-эй обкомой, Верховно Соведэй Президиумэй, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалга бэшэг толилогдоһоной удаа манай сельсэ Совет үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын асуудалаар ... Соведэйнгээ гүйсэдкомой засседани үнгэргэжэ, манай эндэхи Ойморой совхоздо туһалха тодорхой түсэб баталан абаа һэмди.

Организацинууд болон эмхи зургаанууд коллективүүдтэ үбһэ бэлдэхэ түсэб үгтэжэ, даабари дүүргэхэ болзорынь заагдаа бэлэй.

Ногооной витаминтай гурил бэлдэхэ шухала байһые, совхозой хүдэлмэришэд дутуулдаг ушарые хараада абан, ногоо сабшажа тушааха түсэб гүйсэдком организаци бүхэндэ хүргэһэн байна.

АВМ-дэ таһалгаргүйгөөр ногоон тэжээл асаржа байха график табигдаа бэлэй. Тэрэнһээ гадуур нүүрин тосхонуудай хүн бүхэниие үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабадуулха талаар хэмжээ ябуулагдаа. Айл бүхэндэ нэгэ-нэгэ центнер, мотоцикл болон автомашинанууд хүнүүдтэ хоёр-хоёр центнер үбһэ бэлдэхэ даабари үгтөө. Совхозой гүйсэдком договор-уялга баталжа, өөрынгөө бэлдэһэн үбһэнэйнгөө зарим хүбиие совхоздо тушааха уялгатай болодог юм. Пенсионер С. С. Непомнящих, Байгалай районгой хүдэлмэришэн В. И. Смирнов, совхозой хүдэлмэришэн В. С. Димов болон бусад тиимэ договорнуудые баталанхай.

— Яков Иннокентьевич, ямар һайн түсэбүүд, тоолоонууд баталан абтана. Бодото дээрээ тэдэ түсэбүүдтнай хэр дүүргэгдэнэб?

— КПСС-эй ЦК-гай һаяхан батлан абаһан «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор хиналтые, мүн гүйсэдхэлгые шалгалтые саашадань нарижуулан һайжаруулха тухай» тогтоол дурдан. Абтаһан шиидхэбэринүүдые дүүргэлгэ, тэрэнэй дүүргэлтын хойноһоо хиналта эмхидхэхэ гээшэ тон шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ партиин Централь Комитет тус тогтоол соо заана. Мүнөө бидэнэр энэ асуудалда улам ехэ анхарал хандуулха болонобди.

Манай сельсэ Соведэй гүйсэдком абаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые саг үргэлжэ хиналта доро байлгадаг юм. Тиимэ хиналта совхозой отделениин, элдэб организацинууд болон участогуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй нягта холбоотойгоор хүдэлмэреэ ябуулдаг гээшэбди.

Жэшээлхэдэ, РЭС-эй Байгал-Хударинин участок, больницын, Кабанскын коопзверопромхозой участкай загаһа хамгаалдаг инспекцин коллективүүд үбһэ хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадажа, даабаряа түсэбөө дүүргэжэ байна. Гэхэтэй хамта, районой, дунда һургуулиин коллективүүд үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэлтые унжагайруулжа байна. Тэрэшэлэн үбһэ хуряалгада айл бүхэниие хабаадуулха зорилго мүртэй һайнаар бэелүүлэгдэнэгүй. Мини һанахада, ойгууламжын хүдэлмэри мүртэй һайнаар ябуулагдангүй аа. Зүгөөр нютагаймнай радиогоор үбһэ хуряалга тухай гурба дахин дамжуулга хээ һэмди. Депутадуудай округ дотороо үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын ямар ехэ удха шанартай байһан тухай хөөрэнэ. Депутадуудай бүлэгүүдэй хүсэн үшөөшье гүйсэдөөр хэрэглэгдэхэгүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэ дутагдалнуудые усадхахын түлөө бидэнэр оролдожо хүдэлнэбди.

Гэбэшье эдэ үдэрнүүдтэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ яһала олон хүн хабаадалсажа байна. Жэшээлхэдэ, пенсионернүүдэй соведэй түрүүлэгшэ В. Д. Колодезников түрүүтэй наһатайшуулай бүлэг олтиргууд дээрэ 500 центнер үбһэ бэлэдхэжэ байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэдэнэр 120 центнер үбһэ совхоздо тушааһан юм.

Манай сельсэ Соведэй ажалшад КПСС-эй обкомой, республикын Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй Хандалга бэшэгтэ харюу болгон, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ улам олооро хабаадажа, ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхээр зоригжонхой.

ТАСС-ай МЭДҮҮЛГЭ

Урда-Африкын республика Африка түбиин урда зүгтэхи оршон байдалые бүри түгшүүритэй болгохо уймар балмад политикаяа улам саашадань дэбэргэн, бэеэ даангы Африкада, дэлхэйн нэгэдэл харилсалгада дахинаа зүрибэ. ЮАР-ай эзэрхэг түримхэй ябуулгын гол хүсэн Анголын Арадай Республикада эсэргүүгээр шэглүүлэгдэнэ.

Байгша оной августын 24—25-да Урда-Африкын сэрэгүүд Анголын урда нютагууд худар олооро добтолон ороһон байна. Байлдаанууда ЮАР-ай авиаци мүн лэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Анголын эгээлэй зоной дундаһаа гэмтэгшэд бии. Анголын сэрэгүүд эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүү харюу үгэнэ.

ЮАР-ай дээрмэшэ түримхэй ябуулгануудыень социальна шэнэдхэлгэнүүдэй, шэнэ байдал зохёон байгуулгын замда орогшо Африкын залуу гүрэнүүдтэ расис засагаархидай ба тэрэниие тухиран дэмжэдэг империалис хүсэнүүдэй зүгһөө һаад ушаруулха гэһэн һэдэлгэнүүдэй шэнэ гэршэ гэхэһээ ондоогоор нэрлэхын аргагүй байна.

Нюур сахиһан, худал хуурмаг ямаршье шалтагаануудые дурдаа һаань, Преториин ябуулгануудынь Анголын арадай революционно туйлалтануудые һандаргаха, энэ орон доторхи түрүү үзэлтэй засаг түрые тогтууригүй болгохо зорилготой.

Эзэрхэг түримхэй түсэбүүднай уласхоорондын империализмын ба хархис хүсэнүүдэй зүгһөө дэмжэгдэхэ гэжэ найдаагүй һаа, Преториин засагаархидай иимэ харата балмад шэнэ ябуулга хэхээр зүрхэлхэгүй байһаниинь элитэ.

СССР-тэй Хани барисаан, харилсаа холбоон тухай договортой Анголын Арадай Республика худар Преториин хархис засагай сэрэгээр добтолон оролгые Советскэ Союз эрид буруушаана, Анголотой һанал нэгэтэй байһанаа лаблан батална, эзэрхэг түримхэй ябуулга дары болюулха, Анголын газар дээрэһээ интервентнүүдэй сэрэгүүдые дары түргэнөөр гаргаха эрилтэ табина гэжэ мэдүүлхээр ТАСС этитэмжэлэгдэнхэй.

...ГЭЭЛ ДҮТЫН ХҮНИИНЬ

Зурагаал

...ухар-Шэбэрэй райгүйкомой Дотоодын хэрэгүүдэй таһагай дэргэдэ хуулиин гүйсөөгүй хүүгэдэй хэрэг эрхилдэг инспекци эмхидхэһээр үнинэй. Тэрэниие «Милициин отличник» гэһэн нэрэ зэргэтэй аха лейтенант Тамара Васильевна Синельникова хүтэлбэрилдэг юм. Тэрэнэй таһагые даажа абаһаар, хүдэлмэринь эхэл заһажа байгаа һэн. Т. В. Синельникова Мухар-Шэбэр тосхондоо олониитые энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадуулһаа гадна, районойн тосхон бүхэндэ олониитын совет, милициин эдир туһалагшадай отрядуудые эмхидхэжэ шадаа. Тингэжэ ... эндүү хэһэн, гэмтэ ... гаргаһан үхибүүдые ... хүмүүжүүлхэ талаар тон ехэ ... хүдэлмэри олониитэдэ түшэглэдэг болгоно. Үхибүүдэй гар... гэмтэ ябадал түрэлхи... хиналта хэдэггүйһөөнь ... болоно гэжэ тэрэ бүхөөр ... ойлгоной. Тиимэ дээрэһээ ... гэртэхидтэйнь нягта холбоо ... тайгаар энэ хүдэлмэри ... эмхидхэнэ. Т. В. Синельникова олохон үхибүү... гар даажа абаад, һайн ... болгожо шадаа юм. Тэ... нэгэн болохо Андрей ... ровой гэртэхиндэ ошо... Энэ хүбүүн Михаил ... тэеэ хамта хүршынгөө ... байхадань мотоциклыень ... абаад, ябуулжа ... задалһан байна. ... үглөөгүүрнь Михаилай ... энээниие хара... мотоциклайнь ... дары дуулгаа. Хүбүү... хоёр-хоёр жэл абажа, ко... эльгээгдэхэ байһыень, ... Синельникова гар даа... абаад, тэдэнтэй хүмүү... тын хүдэлмэри ябуулжа ... Четверг бүхэндэ тэ... уулзажа, хөөрэлдөө ... гэнэ, шалгана. Энээ... ашаар Михаил меха... торнуудай курса дүүр... мүнөө эрхимээр ажал... Андрейшье һайн хүдэл...

...Ехэл магтаалтай ябанайнта даа, Тамара Васильевна! Танай хүсөөр хүмнай иимэ бэрхэ хүн болжо ябана гээшэ,— гэжэ Андрейн эхэ Надежда Андреевна халуун баярые хүргэнэ. Мүн Михаилай эхэ Татьяна Гавриловна Федорова баярые хүргэбэ. Нигэжэ Синельниковагай гар даажа абаһан үхибүүдэй тоо район ... 18 болоо. Энэ халаа ... гаргаһан 18 хүби заяан ... Үшөө 150 үхибүүдые ... хараа абанхай. Эдээнтэй ... баһал, ехэ хүдэлмэри ... ябуулагдана. Олониитын совет ... гэшүүд 206 хөөрэлдөө ... үнгэргөө.

Муу ааша гаргаһан үхибүүдэй гэртэхин ехэнхидээ ... һургаал заалгахаар ... байдаг гээд тэмдэглэмээр. Жэшээлхэдэ, Во... С. гэгшын гэртэхин хо... архи уудаг зон. Энэ ... нэгэнтэ бэшэ милицидэ орооо юм. Олониитын соведэй эдэбхитэд энэ гэр бүлэдэ анхаралаа хандуулжа, соведэйнгээ засседанида асаржа шагнаад, хүдэлдэг газарайнь хүтэлбэрилэгшэнэртэ дуулгаа һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Володиин гэртэхин хүбүүгээ сохихоёо, архида эльгээхэсэ болёо. Энээнэй һүүлээр Володя милициин дэргэдэхи хүүгэдэй таһагта харааада абтаһан юм. Тэрэ даалгаһан даабаринуудые шударгыгаар дүүргэдэг, гэртээ юун боложо байһыень хуу хөөрэдэг бэлэй.

— Бидэ тэрээндэ колонидо байһан үхибүүдэй: «Эндэ уйданабди, гэрээ һананабди, хараада абтаһан үхибүүдтээ бэшэгыемнай уншуулагты. Хэзээдэшье эндэ бү орог. Муу юумэ бү хэгты. Тамара Васильевнагай, бусадай үгэ дуулагты»—гэжэ байгаад бэшэһэн бэшэгүүдые уншуулнабди. Хүбүүн хубилжа, һургуулидаа оролдосотойгоор һурана, гэртэхиндээ дуратайгаар хамһалсадагшье болоо гэжэ Тамара Васильевна хөөрэнэ.

Тэрэ олохон лэ гэр бүлые баярлуулаа даа. Эгээл хүндэ, эгээл бэрхэтэй үедэ туһа хүргэжэ, аймшагтай алхамһаань зайлуулан, зүб харгыда оруулна.

Тэдэниие бүри һонирхуулхын, һайн һайхан хэрэгээр һамааруулхын тула милициин эдир туһалагшадай отрядта абадаг, харюусалгатай даабаринуудые найдадаг юм. Милициин эдир туһалагшадай зэргэдэ баяр баясхалангай оршон байдалда, намилзажа байһан Улаан тугай дэргэдэ тангариг үгүүлэн абана. Дотоодын хэрэгүүдэй таһагай хүдэлмэрилэгшэд нютагайнгаа олониитын хаража байхадань, тэдэниие халуунаар амаршална. Тиигээд баяр баясхалангай оршон байдалда хэзээдэшье мартагдахагүйгөөр энээниие эмхидхэнэ гээшэ. Мухар-Шэбэрэй райгүйсэдкомой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай хүүгэдэй хэрэг эрхилдэг инспекциин хүсөөр милициин эдир туһалагшадай арбан найман пост эмхидхэгдэнхэй. Соёлой байшанда, магазинуудта, үйлсэнүүдтэ тэдэнэр үдэр бүхэндэ дежурладаг юм. Анхандаа хүнэй үгэ дуулахагүй, элдэб муу ааша гаргажа, хүлгай хэлэг, һургуулидаа ябадаггүй, түрэлхидэйнгээ үгэ дууладаггүй байһан үхибүүд мүнөө нигэжэ өөһэдөө ниитын гурим сахилсана, сасуутандаа жэшээ харуулна.

Тэдэнэй хурса нюдэн ямаршье муу юумые алданагүй. Магазинуудые шалгаһан нэгэ рейд тухай хөөрэхэ болоо һаа, иимэ: наймаалагшын архи, тамхи үхибүүдтэ худалдахыень тэдэнэр обёорбо. Тиигээд наймаалагшын нэрыень арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдкомой дэргэдэхи захиргаанай комиссида дуулгаба. Наймаалагша хэһээгдээ. Харин тэрэ архи, тамхи худалдажа абаһан үхибүүд милициин дэргэдэхи хүүгэдэй таһагай олониитын совет дээрэ түрэлхидтэеэ суг хамта шүүмжэлэгдээ.

«Анхарангүйгөөр бү гарагты» гэһэн шүүмжэлхы материалнуудтай шог ёгто удхатай плакадуудые гаргажа, олоной хараха газарта үлгэнэ.

Милициин эдир туһалагшадай нүхэр Синельниковагай хүтэлбэри доро хэһэн һайн һайхан хэрэгүүдыень олон бэшэгүүд гэршэлнэ. «Гээһэн мүнгыемни оложо үгэһэндэнь, милициин эдир туһалагшадта зүрхэнэй халуун баярые хүргэнэб», «Гал аюул һэргылэһэндэнь, ЮДМ-эй гэшүүдтэ зүрхэнэй халуун баярые хүргэнэб» гэхэ мэтэ һайниие хүргэһэн үгэнүүдтэй эдэ бэшэгүүд нэгэ ехэ зузаан дэбтэр соо багтахаяа болинхой.

Тамара Васильевнагай хуулиин наһа хүсөөгүй үхибүүдтэй ябуулһан хүдэлмэриие харахадаа, үнэхөөрөөшье энэ хэрэгтээ дуратай, үнэн зүрхэнһөө оролдодог нүхэр гэжэ этигээ һэм. Милициин хүүгэдэй таһагай сонхын гэрэл орой һүни болотор унтарнагүй. Энэ Т. В. Синельникова мүнөөдэрэйнгөө хүдэлмэриин дүн согсолжо, үглөөдэрэйнгөө түсэб табижа һууна гээшэ.

—Район доторнай ЮДМ-дэ 830 хүн хабаадана. Ганса Мухар-Шэбэр тосхондохи штабтамнай 35 хүн тоологдоно. Четверг бүхэндэ суглаа хээд, гар даажа абаһан үхибүүдтээ ошожо, хөөрэлдөө үнгэргэнэб,—гэжэ Т. В. Синельникова хөөрэнэ. Бүхы дэбтэрнүүдтээ тэмдэглэл хэжэ, хододоол үдэшэ орой болотор һуушахаяа һанадаг. Мүнөөшье Тамара Васильевнатай бидэ баһал оройхон лэ болошобобди. Теэд тэрэнэй шарайда эсэһэнэй тэмдэг үгы, нюдэниинь хурса, хүлынь хүнгэн, бэень залуугайнгаа түхэл табяагүй. «Энэл даа спортын бодото аша үрэ», — гээд һананаб. Мүн баһа «СССР-эй габьяата донор» гэһэн нэрэ зэргэньшье ехэл удха шанартай. «Милициин отличник» байхаһаа гадна тэрэ «Арадай гэгээрэлэй отличник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Тэрэнэй оролдосотой хүдэлмэриин үндэрөөр сэгнэгдэһыень «Шэн габьяата ажалай түлөө. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо». гэһэн медаль, «Дотоодын хэрэгүүдэй органуудта 10 жэл хүдэлһэнэй түлөө» медаль, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэтэ тэмдэг болон олон тоото грамотанууд гэршэлнэ.

Г. БАДМАЕВА.

ХЭЛХЕЭ ХОЛБООШОД УРМАТАЙ

Улаан-Үдын аэропортын дэргэдэхи хэлхеэ холбооной 18-дахи отделениин коллектив һара бүриингөө даабариие саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг. Тус отделениие урагшаа һанаатай, бэрхэ мэргэжэлтэн А. Г. Задорожняя хүтэлбэрилдэг.

Юундэ имагтал энэ коллектив тухай хөөрэхэеэ һанаабши гэхэдэ, эндэхи хүдэлмэрилэгшэдтэ хүн зоной зүгһөө баяр баясхалан хүргэһэн ушар илангаяа олон юм. Жэшээлхэдэ, Москва хотын эрхэтэн Р. Дзебоева, аэропортдо ажаһуудаг М. Лебедева, бусадшье эрхэтэд һаяхана дурадхалай ба гомдолнуудай дэбтэр соо магтаалай үгэнүүдые бэшэһэн байна. Юуб гэхэдэ, хэлхеэ холбоошод хүн зоной захилые саг болзорһоонь, һайн шанартайгаар дүүргэдэг, хүндэтэйгөөр угтан абадаг, налгай зохид хандалгаараа һайшаагдадаг.

Гүрэндэ ашаг олзо оруулгын түсэбэй дүүргэлтые абаад харахада, байгша оной хахад жэлэй хугасаада түсэб, уялганууд 110 процент дүүргэгдэһэн байна. Түрүүшын кварталай дүнгүүдээр тус коллектив эршэмтэйгээр хүдэлжэ, социалис мүрысөөндэ түрүүшүүлэй тоодо ороо.

Эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй тоодо КПСС-эй гэшүүн О. В. Рженевае нэрлэлтэй. Коммунис ажалай ударник ВЛКСМ-эй обкомой зүгһөө һая урмашуулагдаһан байна. Тиихэдэ почтальон А. Г. Дёмина оролдосото нарин ажалаараа шалгардаг тула коллектив соогоо хүндэтэй болонхой. Отделениин хүдэлмэрилэгшэд саашадаашье амжалтануудаа арьбадхаха хүсэлэнтэй.

Е. БАДМАЕВА.

КАМСКА политехническэ институт 1980 ондо хүдэлжэ эхилһэн намтартай. Институдай студентнэр болон багшанар мүнөө хүдэлжэ байһан КамАЗ-уудые бүри нарижуулан һайжаруулха, шэнэ түхэлэй автомобильнуудые зохёон дурадхаха талаар ехэ ажал ябуулдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: машина бүтээлгын технологиин кафедрын доцент, техническэ эрдэмэй кандидат Р. Г. Тимергалеев студентнүүдэй научна бүлгэмэй гэшүүдтэй хэшээл үнгэргэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ГЕОРГИЙ ДИМИТРОВ ТУХАЙ ФИЛЬМ БУУЛГАГДАБА

Мэдээжэ испан режиссер Хуан Антонио Бардем («Смерть велосипедиста», «Главная улица», «Месть» ба бусад фильмүүдэй автор), «Предупреждение» гэжэ фильм Москвада буулгажа эхилбэ. Георгий Димитровой ажабайдал ба ажал ябуулгада зорюулагдаһан фильмые СССР-эй ба Болгариин киностудинууд хамта табина.

Энэ фильмые табиха тухай дурадхахадань, намда хүлеэгдээгүй баяртай ушар болоо һэн, — гэжэ Хуан Антонио Бардем хэлэнэ. — Би, испан режиссер, иимэ фильмые буулгаха болоно гүб. Гэбэшье һайнаар бодожо үзөөд, хүдэлмэрилжэ орохо ёһотойб гэжэ шиидээ һэм. Юуб гэбэл, Георгий Димитров ганса болгар арадта бэшэ, харин бүхы дэлхэйдэ хабаатай бшуу.

1932—1933 онуудта Димитровой ажабайдалда болоһон үйлэ хэрэгүүд тухай «Предупреждение» гэжэ фильм дотор хэлэгдэнэ, — гээд Бардем хөөрэнэ. Тэрэ үедэ Европодо фашизм бүри эдэбхижэжэ, империалис дайнай аюул улам ехэ боложо байгаа. Тэрэ үеынхидэл адли оршон байдал мүнөө тохёолдоод байна гэжэ би һананаб. Тиимэһээ фильм шухала удха шанартай байха.

Георгий Димитровой ролиие болгар артист Петер Гюров наадаха оолонхой. Тэрэ өөрынгөө геройтой хараха янзада тон адли юм. Георгий Димитровой түрэһэн тэрэл райондо Гюров түрэһэн намтартай. Ерээдүйн артистын эсэгэ Димитровые мэдэхэ байһан. Тэрэнэй эмхидхэдэг хүдэлмэришэнэй забастовконуудта хабаадалсадаг байгаа бшуу.

Москвада Коминтернын VII конгресс дээрэ Георгий Димитровой үгэ хэлэжэ байһые харуулха сценые фильмын авторнууд ехэ удха шанартай дээрэ тоолоно, гэжэ Хуан Антонио Бардем Москвада журналистнуудтай уулзахадаа тэмдэглэһэн байна. Союзуудай Байшангай Колонно залда Бардем энэ сценээр фильмые буулгажа эхилээ.

Элла КАРАХАН.
(АПН).

ШУЛУУН ЗЭБСЭГТЭ ҮЕ ХУДАР АЯНШАЛГА

Находко хотоһоо холо бэшэ гайхалтай музей бии юм. Тэрэнэй залнуудта орохын тула түрүүшээр газада өөдэ гараад, һүүлээрнь уйтан нүхөөр ехэ агы нүхэ руу орохо хэрэгтэй.

Хэдэн жэлэй саада тээ хизаар ороноо шэнжэлэгшэд Е. Лещок В. Шабунин хоёр урда Приморьин үргэлжэ хабсагайнууд сооһоо тэрэниие олоһон юм. Тэндэ мамонтын, эртын эртэ сагай бизонуудай, арсалангай болон шулуун зэбсэгтэ үе сагай бусадшье ангуудай, тэрэ тоодо мүнөө болотор наукада мэдэгдээгүй байһан ангуудай яһан олдоһон байгаа. Энэ агы нүхые сэбэрлэхын тула хүнүүд хэдэн һара соо хүдэлһэн байха.

Музейн түрүүшын залда түүдэгэй һүлэмхи гэрэл агы нүхые арай шамай гэрэлтүүлнэ. Кроманьонец гэжэ амитан бүхы бүлөөрөө эндэ түбхинэнхэй. Уйтан хабшалаар саашаа ороходо, **мантан томо эреэн гүрөөһэн һүрэхэеэ байһандал бэеэ бэлдээд** байна. **Бусадшье арьяатадай һонирхолтой экспонадууд эндэ бии.**

Академик А. Окладниковай зүбшэлөөр нээгдэһэн музей ороной бүхы заха булангуудһаа ерэһэн аяншалагшадта һайшаагдадаг юм. Тэрэ үргэдхэгдэжэ байнхай. Залнуудай нэгэндэ мамонтын дүрсэ тогтоожо табихаар хараалагдана.

Приморьин хизаар.

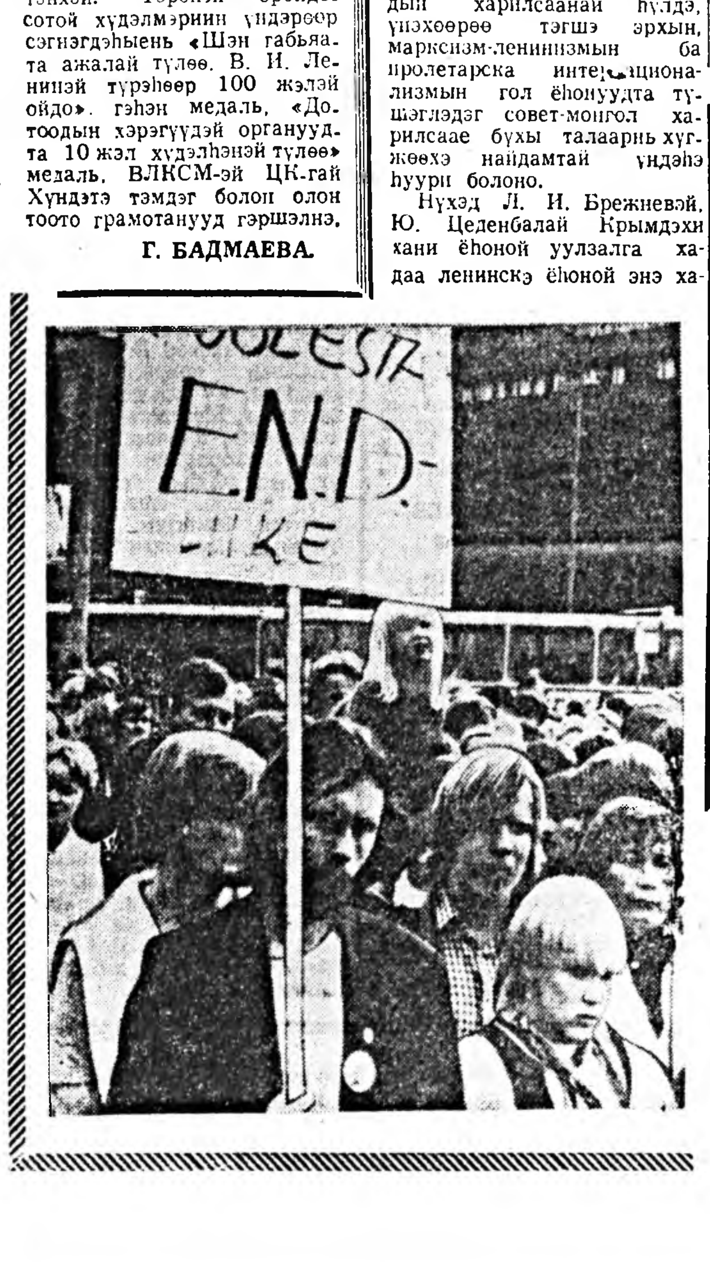

Нейтронно бомбо ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха гэжэ Рейганэй захиргаанай шиидхэбэридэ түрүү үзэлтэй олониитэ дураа гутана, эрид буруушаана. Дэлхэйн олон оронуудта болоһон митингнүүдтэ, демонстрацинуудта хабаадагшад Рейганэй шиидхэбэриие эрид буруушаажа байһанаа мэдүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Финляндиин ниислэл Хельсинкидэ болоһон демонстрацида хабаадагшад.

ЮПИ—ТАСС-ай телефото.

Хилын саанаһаа

ТАСС АПН

АЛДАРТА ОЙЕ УГТУУЛАН

УЛААН-БААТАР. Д. Сүхэ-Баатар түрүүтэй Монголой революционернүүдтэй В. И. Ленинэй уулзаһан, МНР-эй ба РСФСР-эй хоорондо хани ёһоной харилсаа тогтоохо тухай хэлсээндэ гар табиһан түүхэтэ 60 жэлэй ойе баярай оршон байдалда тэмдэглэхын тула коммунистнууд, бүхы монгол арад политическэ болон ажалай угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр бэлдэжэ байна. — гэжэ «Үнэн» газетэ бэшэнэ. Энэ документ шэнэ түхэлэй гүрэнүүдэй хоорондын харилсаанай һүлдэ, үнэхөөрөө тэгшэ эрхын, марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта түшэглэдэг совет-монгол харилсаае бүхы талаарнь хүгжөөхэ найдамтай үндэһэ һуури болоно.

Нүхэд Л. И. Брежневэй, Ю. Цеденбалай Крымдэхи хани ёһоной уулзалга хадаа ленинскэ ёһоной энэ хани барисаае, интернациональна нэгэдэлые саашадань үргэлжэ бэхижүүлхэ, манай оронуудай ... улам хүгжөөхэ, социалис болон коммунис байгуулалтын аша туһада нягта харилсаа холбоо бэелүүлхэ гэжэ КПСС-эй, МНРП-гэй шиидэнхэй байһанай эли тодо шэнэ гэршэ болоно гээд тус газетэ тусхайлан тэмдэглэнэ.

Дурсагдаһан хэлсээндэ гар табигдаһанһаа хойшо үнгэрһэн жэлнүүдэй туршада СССР-эй ба МНР-эй хоорондын аха дүүгэй хани барисаан, бүрин түгэс харилсаа холбоон хэлбэришэгүй хүгжэһэн, шэнэ түхэл шэнжэнүүдтэй, шэнэ удхатай болоһон байна. Мүнөө тэдэнэй хоёр ороной ажабайдалай бүхы һалбаринуудта нэбтэрэн дэлгэрнэ. Агууехэ Советскэ Союзай интернациональна туһаламжа, дэмжэлгые үзөөгүй арадай ажахын ба соёлой нэгэшье һалбари мүнөө Монгол орон дотор байхагүй. Соведүүдэй орон той хани барисаан МНР-эй бэеэ дааһан байдалай бата найдабари, тэрэнэй социально-экономическа хүгжэлтые түргэдхэхэ шухала нүхэсэл болоно. Монгол-совет эбдэршэгүй бата хани барисаан — манай арадуудай революционно онсо гайхамшаг туйлалта мүн гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

Энэ хани барисаанай бүрин түгэс хүгжэлтэ бэхижэлгэ МНРП-гэй ба МНР-эй правительствын гадаадын политическэ хараа бодолой гол шэглэл байгаа, байхашье. Совет болон монгол арадуудай бата хани барисаае саашадань тэрэ улам үргэдхэхэ, гүнзэгырүүлхэ. Шэнэ шухала зорилгонуудые тодорхойлһон МНРП-гэй XVIII съездын шиидхэбэринүүдые, бодото дээрэнь бэелүүлхэ, манай партинууд болон оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй Крымдэхи уулзалгын үедэ туйлагдаһан хэлсээнүүдые дүүргэлтэ болгохо гээд монгол арад шиидэнхэй, — гэжэ «Үнэн» тусхайлан тэмдэглэнэ.

ИРАНАЙ МИД-эй МЭДҮҮЛГЭ

ТЕГЕРАН. Иранай Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын мэдүүлгэ эндэ тунхаглагдаа. Дундада далай дээрэ Иранай ракетнэ катерые эзэмдэһэн, шахай тала баридаг этэгээдүүдтэ политическэ хараа бодолой талаар хорохо эрхэ олгоһон Франциин правительствын шиидхэбэри тушаа буруушаал тэрээн дотор элирхэйлэгдэнэ.

Политическэ хараа бодолой талаар хорохо эрхэ Иранай судные эзэмдэһэн гэмтэ этэгээдүүдтэ олгогдохо ёһогүй. Иранай хуулиин үндэһөөр, тиимэ дээрмэшэд ороной бүрин сүлөөе, аюулгүй байдалые һүйдхөө гэжэ тэмдэглэхэ зэргэтэй юм. Тиимэ этэгээдүүдые бусааха тухай, хоёр ороной газар дээрэ байрлаһан Иранай ба Франциин эрхэтэдэй эдэлхэ эрхэнүүд тухай хэлсээнэй үндэһөөр тэдэнэр Иранай засагаархидта Франциин зүгһөө бусаагдаха ёһотой гэжэ мэдүүлгэ дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

Буу зэбсэгүүдые хуряалгын комитедтэ

ЖЕНЕВЭ. Буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудал зүбшэн хэлсэдэг комитедэй ээлжээтэ сесси эндэ, Нацинуудай ордон дотор хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Энэнь уласхоорондын байдалай орёо түбэгтэй болоһон, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал эрид дэбэргэхэ, шахардуу байдалай һуларалгые тапалдуулха хараа бодол США-гай засаг баригша бүлэгүүдэй ба НАТО-гай талаар тэрэнэй союзнигуудай баримталжа байһан оршон байдалда үнгэрөө.

Һүүлэй жэлнүүдхидэл адляар комитедэй сесси дээрэ политическэ хоёр ондоо хараа бодол: нэгэ талаһаа — буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө залан шууд тэмсэдэг Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай хараа бодол, нүгөө талаһаа — буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрэлгэ хизаарлан зогсоохо талаар тодорхой хубилалтануудые туйлалгада али бүхы һаад тойбо ушаруулдаг США-гай ба НАТО-гай талаар тэрэнэй гол партнёрнуудай баримталдаг хараа бодол зүришэлдэһэн байна.

Америкын делегациин, тэрэниие дэмжэдэг НАТО-гай гэшүүн зарим оронуудай делегацинуудай бүтэхэгүй хараа бодол баримталһанһаа шалтагаалан, буу зэбсэгүүдые хуряалгын талаар комитедэй үнгэрэгшэ сесси дээрэ ямаршье тодорхой үрэ дүн туйлажа шадагдаагүй.

Гэхэ зуура комитедэй туһалбариие хүдэлмэришэ органуудта зүблэхэ зүйлэй хэдэ хэдэн тодорхой асуудалнуудаар ашатай туһатай зүбшэн хэлсэлгэ болоһон байна. Юун дээрэһээ тиигээб гэхэдэ, буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалаар баталагдаха уласхоорондын элдэб конвенцинүүдэй текстнүүдые бэлдэхэ ядерна бэшэ гүрэнүүдые найдуулха, химическэ ба радиологическа зэбсэгүүдые хорихо тэрэшэлэн буу зэбсэгүүдые хуряалгын үргэн ехэ программа хараалха хэрэгтэ зохихо туһа хүргөө.

Комитедэй хүдэлмэри 1982 оной февраль болотор забһарлахань гэжэ соносхогдобо.

Эсэргүүсэлгын хүдэлөөнэй уг зорилгонуудта үнэн

ПАРИЖ. Эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ хабаадаад, 1944 оной августда гитлеровецүүдээр тамалагдан алагдаһан, 35 залуу французай намятнигай дэргэдэ сэрэгэй, партизануудай тугууд тонгойлгогдон нэнгүүлэгдээ. Фашизмда эсэргүү, Эхэ ороноо сүлөөрүүлхын түлөө тэмсэлдэ ами наһаяа зорюулһан баатар габьятадай — коммунистнуудай, социалистнуудай, католигуудай дурасхаалай заншалта ёһолол эндэ, Булонско ой соо болобо. Эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ хабаадагшад, гитлеровскэ концлагерьнуудта хаагдан тамалагшад, патриоднууд ами наһаяа алдагшадай дурасхаалые хүндэлэн тэмдэглэхээр ерэһэн байна.

Митинг дээрэ үгэ хэлэгшэд Эсэргүүсэлгын хүдэлөөнэй уг зорилгонуудта үнэн байдагаа тусхайлан тэмдэглээд, гитлеровскэ сэрэгэй бүхы гэмтэдые, тэдэнэй француз туһамаршадые хэһээхэ эрилтэ табиба.

Парижай сүлөөлэгдэһөөр 37 жэлэй ойдо зорюулагдаһан һайндэр Булонско ой доторхи ёһололоор нээгдээ.

Парижай сүлөөлэгдэһэн ойн һайндэр энэ жэлдэ амгалан тайбан байдалай, буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө США-да нейтронно зэбсэг бүтээлгые буруушааһан тэмсэлэй уряа доро үнгэржэ байна, — гэжэ Франциин олониитын мэдээжэ ажал ябуулагша, Эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан Альбер Узульяс ТАСС-ай корреспондентдэ интервью үгэхэдөө мэдүүлээ. Арадуудай амгалан тайбан, аюулгүй байдал аршалан хамгаалхаһаа, дайнай уршагта ушаралнуудые дабтаха ябадал тохёолдуулхагүйһөө үлүү шухала зорилго мүнөө байхагүй гэбэ.

Соёлой hонин

ЗОРИГ БАДАРУУЛАН

Түнхэн нютагай харгынуудаар сэнхир-хүхэ автобусой үглөө бүхэндэ шахуу гүйлгэн ябахыень харахат. Энэмнай районой соёлой байшангай агитбригадынхид холын үбhэлэдтэ, зуhаландаа байhан малшадта аялга hайхан дуугаа, уян гоё хатарнуудаа, шог зугаагаа бэлэглэхээ яража ябана гээшэ. Эгээн түрүүн концерт наада хүтэлбэрилэгшэ, залуу поэтесса Елена Цыбикжапова харагшадые амаршалhан уран үгэеэ ханхинаса уншадаг. Удаань Ц. Хоборковой «Амаршалгын дуунe» соёлой байшангай уран hайханай хүтэлбэрилэгшэ Ольга Ганжеева хонгёо hайханаар гүйсэдхэдэг саншалтай. Удаань Люба Романова Гэлэгма Таринова хоёр гаража, уян нугархайгаар хатар наадажа, харагшадые бүри урмашуулдаг.

Софья Банчиковагай урдажа байhан уhан мэтээр гараhан ирагуу hайхан аялга нуга сабшалан дээгүүр зэдэлнэ. Тиихэдэ Ольга Ганжеевагай дуулаhан В. Пантаевай «Зугаалая» гэhэн шог дуун сугларагшадые ходоҙоо хүхеэдэг. Соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд Александр Ильин Леонид Чагдуров хоёр гитара дээрэ буряад ба ород дуунуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхэнэ.

Концерт наадаhай түгэсхэлдэ Елена Цыбикжапова агитбригадын зүгhөө малшадта, үбhэшэдтэ хандажа, ажалдань, ажабайдалдань амжалта, hайн hайханиие хүсэнэ. «Дахин мандаа ерэжэ байгыт!» — гэhэн уряал харагшадай зүгhөө ходоҙоо харюудань хэлэгдэдэг гээшэ.

...Сэнхир-хүхэ автобус эдэ үдэрнүүдтэ Түнхэн нютагай холо, ойрын харгынуудаар үдэшэ, үглөөгүй гүйлгэhөөр.

Түнхэнэй район. **В. РОМАНОВ.**

ДУУНАЙ ШЭНЭ НОМ

Буряадай АССР-эй Композиторнуудай холбооной ба республиканска хоровой бүлгэмэй байгша оной апрель hара соо үнгэргэhэн нэгэдэмэл пленум дээрэ дуунуудые хэблэхэ тухай зүбшэн хэлсэгдээ бэлэй.

Композитор Анатолий Андреевэй дуунууд болон романснууд Буряад ороноймнай алишье нютагуудта мэдээжэ болонхой. Буряадай номой хэблэл композиторай түрүүшын согсолборине hаяхан барлан гаргаба. Авторай найруулhан буряад болон ород дуунууд, романснууд, баллада—хамтадаа хорин зургаан зохёол согсолборидо оруулагдаба. К. Ильинэй «Би—коммунистб», Д. Жалсараевай «Түрэл дайда тухайгаа», Н. Дамдиновай «Алтан дэлхэйн жама ёhоор», Г. Чимитовэй «Инаг дураяа гамнаарай», Л. Тапхаевай «Түнхэн» гэхэ мэтэ дуунууд ном соо бии. Уран зураашан Чингис Шенхоров согсолбориин дабхар гадарые шэмэглэн зураhан байна.

В. НАМСАРАЕВ,
Буряадай номой хэблэлэй редактор.

«КОЛОСОГОЙ» ЗАМУУД

Захааминай районой Михайловкын соёлой байшангай «Колосок» гэжэ агитбригада хүдөөгэй ажалшадые, үбhэшэдые таhалгаряагүйгөөр хангана. Агитбригадын бүридэлдэ ехэнхидээ hурагшад ородог. Соёлой байшангай директор З. Корнакова ниитын малай тэжээл бэлэдхэлэй үедэ коллективээ шадамараар хүтэлбэрилнэ.

Михайловкын, Харацайн совхозуудай үбhэшэдэй звенонуудта, «Колосок» агитбригада концерт харуулаа юм. Мүн эндэ hонирхолтой лекцинүүд уншагдаhан байна. Тус агитбригадын коллективые соёлой байшангай уран hайханай хүтэлбэрилэгшэ Анна Петровна Реутова даажа ябаа юм.

В. ХАЛЗАНОВ.

КИНОГОЙ hАЙНДЭРТЭ

Улаан-Үдын «Дружба» кинотеатрай коллектив совет киногой hайндэрые hонирхолтой хэмжээ ябуулгануудаар угтаба. Хүгжэмтэ ба шог зугаатай фильмүүдэй долоон хоногой харалга эхилэнхэй юм. «Мимино», «100% нейлон», «Полосатый рейс», «Баламут» гэхэ мэтэ совет хүгжэм зугаата фильмүүд харагшадай анхаралда дурадхагдана.

Совет киногой заншаята болоhон hайндэртэ зорюулагдажа, «Ленфильм» киностудиин «Трижды о любви» гэhэн кинопанорама үнгэрөө юм. «Дружба» кинотеатрай ниитын соведэй гэшүүд Ж. Цыденов, В. Дугарова гэгшэд совет киногой түүхэтэй харагшадые танилсуулаа.

«Амар сайн, hургуули» гэhэн уряа доро эхилhэн кинофестиваль hуралсалай шэнэ жэлдэ зорюулагдана. «Нэгэдэхи класста hурадаг байгаа», «Минии түрүүшын хани нүхэр», «Хара тахяа гү, али газар доро амидарагшад» гэhэн фильмүүд энэ фестивалиин үедэ харуулагдаха.

Л. РУДЧЕНКО.

Репортаж

СЭСЭГҮҮДЫЕ СЭГНЭХЭ СЭДЬХЭЛТЭЙ hАА

«Хэрбээ ши наhан соогоо сэсэгүүдые ургуулаа hаа, дэмы ажаhуугаагүйши ни элитэ гээшэ».

(А. М. Горькиин хүбүүндээ бэшэhэн бэшэг сооhоо).

Агууехэ уран зохёолшо иигэжэ бэшэхэдээ, арюун сэбэр hэшхэлтэй, үнэн сэхэ хэрэгэй түлөө тэмсэдэг хүн гоё hайханда дуратай, нимгэн сэдьхэлтэй байдаг гэжэ хэлэхээ hанаа ёhотой. Сэсэгүүдые ургуулха гээшые горитой, дэмбэрэлтэй хэрэг гэжэ тоолоhониинь баhал зүйтэй.

Алаг эреэн нюдэер эмниhэн анютины глазки, шад улаан үнгөөр бадарhан гладиолус, циния сэсэгүүдтэ абаhаар лэ анхарбабди. Тээ саана сагаан, сэл хүхэ үнгэтэй львиный зев хумиид гэhэн жэжэхэн дэльбэнүүдээрээ гэтээд hууна. Эртэ урдын сагта Грецидэ хүн зондо шунахайран ородог арсалан байhан гэхэ. Абарга энэ арьяатаниие диилэжэ, арад зониие гай аюулhаа абарhан гладиаторта барюулагдаhан сэсэгүүд иигэжэ нэрлэгдэhэн гэжэ түүхэ домоглодог. Астра сэсэг одон гэжэ тайлбарилтай юм байна. Хори-гушан янзын астра илгаруулагдадаг. Эгээл үзэмжэтэй сортнуудынь «Принцесса Анна», «Юбилейная белая», «Мценский рубин» гэдэгүүд болоно. Нэгэ харахада, адлирхүүшье hаа, түхэл янзаараа ондо ондоо ургамалые мэргэжэлтэн лэ тон hайнаар мэдэдэг. Иимэ мэргэжэлтэдэй нэгэн эдир натуралистнуудай станциин методист Г. Н. Гладких болоно. Тэрэ нэгэ ба олон жэлэй сэсэгүүдэй сагай уларилда дадажа ургадаг тухайнь, үрэhэнэйнь шанар, биологическа онсо шэнжэнүүд тухай үдэрөө дүүрэн хөөрэхөөршье бэлэн хэбэртэй. Өөрынгөө даажа абаhан уялгада шуналтай, даамай оролдосотой хүн хадаа hонюушархаhан лэ асуудал бүхэндэш ёхэл дуратайгаар, дэлгэрэнгы харюу үгэнэ бшуу.

— Үбэлдөөшье манай станцида ороо hаа, зун нажарай шэнжэнүүдые обёорхот. Залаата ургамал, элдэб борбоосгой барижа үзэхэдэ, хуурайшаг, хэмэл мэтэ дэлбэтэй «бессмертники» гэдэгүүд ажамидаралайнгаа үнгэ зүhые алдаагүй зандаа хатаагданхай байдаг, — гэжэ Галина Николаевна уриханаар миhэрэн хөөрэнэ.

Энэ үедэ: «Булта газаашаа гарая! Выставкэ нээлгэн эхилхэнь!» гэhэн соносхол зэдэлшэбэ. Хаана, ямар үйлэ ушарай боложо байhые тайлбарилая: ажалшадай амардаг ба сэнгэдэг Улаан-Үдын паркда сэсэгүүдэй заншалта hайндэр болохонь гээшэ. Эндэ 22 hургуулиин юннадуудай станциин, Постышевой нэрэмжэтэ пионернүүдэй байшангай ургамал ногоондо дуратайшуул зунай үедэ бөөмэйлэн харууhалhан сэсэгүүдээ олоной анхаралда табиба бшуу. Хотын арадай гэгээрэлэй таhагай инспектор Л. Я. Андреева амаршалгын үгэ хэлэхэдээ, энэ выставкэмнай Бүхэсоюзна пионерскэ организациин байгуулагдаhаар 60 жэлэй ба Тимуровска хүдэлөөнэй эхилhээр 40 жэлэй ойнуудта зорюулагданхай гэжэ тэмдэглээ. Хотын 13 дахи hургуулиин hурагшад Елена Спиридонова улаан лентэ хайшалжа, бултаниие зал уруу уриба.

«Манай саадта, гэртэ hалбардаг, заримдаа ухаан бодолдомнай үнгэтэ үзэгдэлээр ородог үзэмжэтэ hайхан сэсэгүүдhээ үлүү гоё юумэн дэлхэй дээрэ үгы даа» гэжэ Шон о'Кейси гэгшын хэлэhэн үгэнүүд аржыса бэшэгдэнхэй харагдана.

Эндэ табигдаhан сэсэгүүд юрэл таараха таарахаараа бүридхэгдөө гэхын аргагүй. Юуб гэхэдэ, нэгэ сэсэг нүгөөдэтэй гү, али хэдэн сэсэгтэй нэгэдүүлэгдэхэдээ, ямар нэгэн hанал бодол элирхэйлhэн композици болгогдоно бшуу. Баглаа бүхэн өөрын удхатай. «Тимур ба тэрэнэй команда» гэжэ нэрлэгдэhэн баглаа соо ялагар дэльбэтэйнь Тимур, ондоо үнгэтэй набтаршаг сэсэгүүдынь эдир пионерэй үнэн нүхэдынь мүн. «Африкын хатар» гэhэн гаршагтай композицида хадхуур тайхан кактусууд оролсоно. Хуу бултадаа жэгтэй хэлбэри түхэлтэйнүүд. Боошхо мэтэ түхэрээн аад, гонзогоршог нэгэ кактус бардам бүдүүзгэй янза үзүүлhэн мэтээр харагдана. Тэрэниие ягаа-улаан, шара сэсэгүүд хүбөөлэн хүреэлэнхэй. Хажуудахи гаршаг дээрэнь: «Нейтронно бомбодо—үгы!» гэжэ бэшэгдэнхэй. Бодомжотойхон лэ, бэрхэнүүд лэ даа үхибүүд!

Эб найрамдалай, арадуудай хоорондын хани барисаанай болон дайгаар жүрөөдэhэн политикада эсэргүүсэлгын темые харуулхын түлэ нилээд оролдогдоо байна гээд тэмдэглэлтэй. «Пионернүүдэй түүдэг», «Пионер-геройнуудта», «Эдир ленинецүүдтэ — түрэhэн үдэрөөрнь», «Алдар Солын добуун» гэhэн баглаанууд мүнөөдэрэй шухала ушарнуудта зорюулагданхай юм. Уянгата мэдэрэл түрүүлhэн «Гансахан далбага сагааран харагдана». «Ородой поли» гэhэн баглаануудта эрхим сэгнэлтэнүүдые үгэмөөр. Ногоон набша намаа дээрэ табигдаhан аяр шарахан василёк hөөл хөөрхэн. Энэ Дюймовочка гээшэ. Үлеэхэдэл агаарта ниидэшэхэ шэнги.

Үсөөн сагта нюдыемнай хужарлуулдаг үзэгдэлые hайхашааха үедөө 46-дахи, 52-дохи hургуулинуудай биолог-багшанар В. И. Буторина, Н. Д. Трескина, пионернүүдэй байшангай дэргэдэхи кружогые хүтэлбэрилэгшэ Л. Н. Павлова гэгшэдтэй хөөрэлдэжэ, эдиршүүлые байгаалида дуратайгаар хүмүүжүүлхэ тушаа бодолнуудтань анхараа hэмди. Жэшээлхэдэ, 52-дохи hургуулида байгаали хамгаалгын бүлгэмэй 600 гэшүүн тоологдоно. Эндэ биологиин долоон хоног, «Байгалда ажамидардаг амитад» гэhэн лекци, «А... ба байгаали» гэhэн конф...ци, орнитолог Г. В. Кал... тэй уулзалга, кинофильмүү... харалга ба бусадшье ... хэмжээ ябуулганууд үнгэ...дэhэн байна.

— Нэгэ иимэ юумэ ... hаа, олоной хүсэлые элир...хэ хаб. Жэлдээ нэгэ удаа ...тавкэ үнгэргөөд хизаар...гүй, харин саг ургэлжэ, ... дүрбэн сагта иимэ hай... эмхидхээ hаа, hайн ба... Орой намар хатаагдаhан ...ша намаа, борбоосгой, ...дөө таhалга соо ургадаг ...тус, герань, эртын хабар... гвоздика, дельфиниум ба...садшье олон сэсэгүүдэй ...тавкэ үнгэргэжэ, энэ хүд...ри таhалдуулаагүй hаа, ... байгаа, — гэжэ юннаду... станциин директор М. К... бунина хөөрэлдөөндэ оро...бо.

Зүйтэйл даа. Сэсэг ур...лагшадай тоо нилээд оло...хо. үхибүүдые ургамал ... харууhалжа hургаха хүдэл... урагшатай ябуулагдаха ... Олон hургуулинууд өөhэ... теплицэтэй ха юм. Үгы... hаа, хотын кинотеатрнуу... соёлой байшангуудта тем...ческа выставкэнүүдые эм... хэбэл, хэды олон зон хар... сэсэгүүд тухай бодото мэд...тэй болохо hэм? Гэр гэртээ тарижа эхилхэ hэн аабза. ... бодомжолжо үзэмөөр асуу... гэжэ hанагдана. Сэсэгүү... сэгнэдэг хүнүүд жэл б... олошордог лэ!

Г. ДАШЕЕ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ямар... гоёб даа...

М. СУТУРИНАЙ фото.

ЕХЭ НААДАНАЙ УРДА ТЭЭ

Монреалиин «Форум» гэжэ спортын зал соо байгша оной сентябриин нэгэнhээ 13 болотор хоккейгээр «Канадын кубогта» хүртэхын түлөө уласхоорондын мүрысөөн болохонь. Эндэ Канадын, США-гай, СССР-эй, Чехословакиин, Швециин, Финляндиин суглуулагдамал команданууд хабаадаха. Мүнөө эдэнэр hуралсал-hорилго гаража эхилбэ.

Канадын суглуулагдамал командын ахалагша тренер Скотти Боумендэ ехэ мүрысөөнэй эхилтэр эрхимэй эрхим гэгдэhэн 35 хоккеистын дундаhаа 23-ыень шэлэн абаха орёо зорилго даалгагданхай. Командын ахалагша тренер суглуулагдамал командадаа заал hаа нэгэ янзаар наадаха гурим заана бэшэ, харин элдэб наhанай хоккеистнүүдэй урда мульhэн дээрэ хурдан, солбон байха тухай эрилтэ табина. Тиихэдэ эдэнэр уласхоорондын уулзалга үнгэргэхэ талаар бусад командануудтаа орходоо дүршэл багатай юм. Энээнhээ гадна Боумен өөрынгөө клубуудта хоёр хоёрооро, гурба гурбаараа наадажа hураhан спортсменүүдые заал hаа таhалха, амяарлаха hэдэлгэ гаргахагүй байhан тухайгаа мэдүүлээ. «Бидэнэр бэе бэеынгээ ямараар наададаг болоhые hайн мэдэхэ хоккеистнүүдые hалгааха болоо hаа, добтолгын гурба гурбан, хамгаалгын баhал гурбан паар звено бүридхэхэ болоно гээшэбди. Тиимэhээ добтолгоео hайжаруулхын тула хамгаалагшадаа энэ линидэ табиха байнабди... Урдандаа бидэ иимэ хубилалта хэдэггүй байгаабди. Юуб гэхэдэ, Европын хоккеистнүүд иимэ добтолгодо дуратай ха юм».

«Ситизен» газетын тэмдэглэhэнэй ёhоор, суглуулагдамал командын бүридэлдэ эрхим hайнаар наададаг вратарьнууд оруулагдаха. Тиихэдэ совет хоккеистнүүд наадаhан командынгаа бүхы гэшүүдэй тэдэнэй тала руу хүсэ хэрэглэн добтолходо ехэ дурагүй юм гэжэ Майк Гартнер, Кен Лайнсмен гэгшэд тус газетэдэ өөhэдынгөө hанамжа хэлэhэн байна. Энэшье удаа бидэнэр совет командын өөhэдынь ворота шадар шайбын саг ургэлжэ байхын тула бүхы арга боломжоёо хэрэглэхэ ёhотойбди. «СССР-эй суглуулагдамал командын залуу хоккеистнүүд хурдан түргөөр наадахынгаа хажуугаар, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ шададаг, hүбэлгэн бэрхэ байhаараа биднэниие гайхуулдаг гээшэ»,—гээд хамгаалагша Ларри Робинсон өөрынгөө hанамжые элирхэйлhэн байна. Эндэhээ тобшолол хэхэдэ, Канадын хоккеистнүүд 1976 ондо абаhан кубогаа бусааха, мүн 1979 ондо «Урилгын кубогай» түлөө наадахадаа, Советскэ Союзай суглуулагдамал командада шүүгдэhэнэйнгээ түлөө харюугаа абаха эрмэлзэлтэй ха. Энэ хүсэлөө бэелүүлжэ тэдэнэр шадаха гү гэhэн спортдо дуратай олон тоото ажалшадай асуудалда имагтал сентябриин 13-да Монреалиин стадион дээрэ үнгэрхэ түгэсхэлэй наадан харюу үгэхэ.

(ТАСС).

СЭНХИР ЭКР...

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММ...

Орбита. 8.55—Дамжу... программа. 9.00—«Время» — Гимнастика. 10.05—... эрдэмтэй шандаган»—... фильм. 10.20 — «Несл... интервью по личным ...сам» — уран hайханай ... 11.50 — «Композитор А. ...янов». 12.40, 15.15—... hонин. 15.35 — Бар... фильм. 16.25 — «Шатарай... гуули». 16.55 — «Москва... москвагайхид».

Улаан-Үдэ. 17.25 — «Ду... уулзалга» (буряадаар, ... 18.05 — «Байгал». 18.35—... ян».

Орбита. 19.00—«ВУЗу... техникумүүдтэ hуралсала...нэ жэлэй эхиндэ». СССР-...

Хүбүүмнай

сэрэгэй албанда

АМЖАЛТААРАА УРМАШАНА

Офицер В. В. Артемов олон үгэгүйгөөр хэлэбэ:

— Манай подразделенидэ hуралсалдаа эрхимлэгшэд, мэргэн буудагшад олон. Магтаалда хүртэмөөр хүнүүд бии. Жэшээлхэдэ, комсомолец Петр Кожевниковые дурдамаар. hая тэрэ мэргэн буудалгаар hуралсалай үедэ бусадhаа шалгараа. Хяагтын районой Кираанай - Адагта ажаhуудаг гэртэхиндэнь амаршалга эльгээгээ hэмди.

Нээрээшье, Петр Кожевников тон богонихон сагта автомат, пулемёт болон гранатомедоор буудажа, бронетранспортер жолоодожо hураhан байха юм.

Энэ оролдолго шадабаринь хаанаhаа эхитэйб гэбэл, сэрэгшэн багаhаа ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлэгдэhэн байна. Бүлэг хүбүүдэй сэрэгэй албанда мордоходонь, хүдөөгэй клубта хүн зон олоор сугларaa hэн. Ажалай ба дайнай ветеранууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл үреэлэй үгэнүүдые хэлээ, армиин албанда татагдаhан ушараарнь амаршалаа бэлэй. Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэхэ гэhэн аха нүхэдэйнгөө гол захяае залуушуул сэдьхэлдээ бүхөөр хадууҗа абаа.

Албанда мордоғшодой зүгhөө үгэ хэлэхэдээ, Петр Кожевников нютагаархинаа иигэжэ найдуулhан юм:

— Захяаетнай, зүбшэл заабариетнай хээзээдэшье дүүргэхэбди. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай баатарнуудай ажабайдалhаа үльгэр жэшээ абахабди.

Уданьшегүй бусад залуу нүхэдтэеэ суг Кожевников сэрэгэй тангариг үгөө hэн. Эгээл энэ үедэнь нюдэнэйнь урдуур түрэл hайхан хизаарайнь ой модон, тала нуга харагдахадал гэжэ байгаа бэлэй. Эхэ орондоо дурлал сэдьхэлдэнь шэнэ хүсэтэйгөөр hэргэн бадаржа: «Эрхимээр албаяа хэхэб»,—гэhэн бодол толгойдонь элихэнээр мүндэлөө hэн.

Түрүүшын үеэр тухашараад шье абаа даа. Сэрэгэй технике шудалха гээшэ амар хэрэг бэшэ. Тэзд оролдолго тэсэбэритэй хүн hанаhанаа бүтээжэл hаладаг гээшэ. Жагсаалда ябажа hураха, бэе махабадаа бэхэжүүлхэ, политическэ талаар бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ гэhэн шанга эрилтэ табигдана ха юм. Эрхим сэгнэлтэнүүдые абаха гэhэн гол хүсэлөө бэелүүлхэ сагынь үдэр үнгэрхэ бүри дүтэлжэл байгаа.

Сэрэгшэндэ бэшэгүүд хэрэгтэй. Түрэл гаралайнгаа, танилнуудайнгаа амаршалгын дулаан бэшэг эльгээгээгүй hаань, сэдьхэлдэнь нилээд лэ хүндэхэн байха бшуу. Петр hая эсэгынгээ —Михаил Захаровичай эльгээhэн амаршалгые уншаа. Гэрэйнь хажууда hалбардаг үрэ жэмэстэ саадай, тала нугын сэсэгүүдэй хангал анхилхадал гээ бэлэй. «Хүбүүмни, хүшэр байна гү даа?»—гэжэ эсэгэнь hурана. Хүшэр байнгүй яахаб тэзд! Гэбэшье Пётр энээн тухай нэгэшье үгэ бэшэхэгүй. Эрэ хүн ха юм. Эсэгэдээ бэрхэшээлнүүдээ саг ургэлжэ тоолохо болоо hаань, албан хэрэгынь ута унжагай, hонигүй шэнгеэр hанагдаха бшуу.

Мүнөөдэр үглөөгүүр дохёо үгтэжэ, мотострелогууд саг дары буудалгын газарта хүрөөд байгаа hэн. Набтархан гүбээнүүдые багжагар томо нарhад шэмэглэнэ. «Байлдаанда!» гэhэн захиралта зэдэлжэ, комсомолец Кожевников нүхэдтэеэ хамта уридшалан малтагдажа бэлдэгдэhэн тарншейдэ орошобо.

Сагаалсань хаанаб тэзд? А, байзалши. поли дээрэ «дайсанай» танкые тэмдэглэhэн нэгэ тэбхэр хара юумэн бии болобо.

— Буудагты!—гэжэ офицерэй захиралта үгэхэдэнь, Петр нэгэ хэды мэргэлhэнэйнгээ удаа буудажархиба. Сэрэгшэн хоёрдохёо буудахадаа, баhал сагаалсаяа жэншэдгүй онобо.

А. ГОРЯЧИЙ,
запасай полковник.

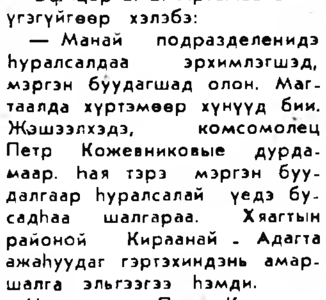

ҮГЭРСЭ ДАБhАЛХА ТУХАЙ

Үгэрсэ модон боошхо соо (50—100 литрэй) гү, али шэл амhарта соо дабhалхада болохо. Тиихэдээ хайша хэрэгээр бэлдэгдэhэн, хүсэд сэбэр болгогдоогүй амhарта соо үгэрсэ түргэн гутадаг гэжэ мэдэхэ шухала. Боошхые уридшалан жэбхэндээхэ хэрэгтэй. Харин шэб шэнэ hаань, уhыень hэлгэжэ байлгаад, хоёр-гурбан долоон хоногто уhан соо байлгаха хэрэгтэй. Тэрэнэй hүүлээр кальцинированна содотой бусалма халуун (ведро уhанда 50—60 грамм содо) уhа хэжэ, 15—20 минута байлгаха. Удаань хүйтэн уhаар зайлаха хэрэгтэй. Үгэрсэнүүдээ хыхынгээ урда тээ боошхоёо халуун уhаар дахин зайлаха шухала. Боошхынгоо досоохине чесногоор аршабал, бүри hайн.

Шэл амhарта (3—10 литрэй) халуун уhаар hайса угаагаад, чайник соо бусалжа байhан уhанай уурал дээрэ амhараарнь уруунь 30 минута бариха хэрэгтэй.

Гансал сэбэр, hайн үгэрсэнүүдые дабhалха шухала. hайнаар угаагаад, уhыень hабхаруулаад, укроп, чеснок, хренэй үндэhэ, набша намаа гэхэ мэтэнүүдтэй холёод, амhарта соо хэгты.

«Эдэ бүгэдэ дабhалhан үгэрсэдэтнай хоншуу hайхан амта оруулхаhаа гадна, витаминуудаар, илангаяа «С» витаминаар хангаха Боошходо хэхэhээ урид үгэрсэеэ бусалма халуун уhан соо 2—3 секунда соо бариад, удаань хүйтэн уhа руу гансата хэхые дурадхагдана. Тиихэдэ үгэрсэ ногоон үнгэеэ алдахагүйhөө гадна, түргэн дабhалагдадаг байна.

50 килограмм дабhалhан үгэрсэтэй болохо гээ hаа, 53 килограмм үгэрсэ абаха хэрэгтэй. Тэрээндэтнай 1,5—2 килограмм набша намаа, 150—200 грамм чеснок, 50 грамм перец орохо.

Хэды шэнээн дабhан ороход гэхэдэ: томо үгэрсэтэй 91—92 литр уhанда 8—9 килограмм, дундуур зэргын hаань — 7—8, жэжэ hаань —6 — 7 килограмм дабhан хэрэгтэй болохо.

Дабhалhан үгэрсэеэ бусалгагдаhан марляар гү, али бүдөөр хушаад, хүндэ юумээр дараха хэрэгтэй.

Боошхоёо нэгэ—хоёр үдэр гэртэ байлгаад, погреб гү, али подвал руу гаргаха шухала.

БАГА ДАБhАТАЙ ҮГЭРСЭ

Хоёр үзүүрыень отолhон үгэрсэнүүдые амта оруулдаг юумэтэеэ холёод, дабhатай бүлеэхэн уhан соо (хоёр стакан уhанда столово нэгэ халбага дабhа) хушагдатарнь хэхэ. 3—4 хоноходо, үгэрсэтнай бэлэн болонхой байха.

ДАБhАЛhАН ПОМИДОР

Ямаршье помидор: томо, жэжэшье, улаан, ногооншье, зүгөөр лэ бүтэн, тэhэрээгүй помидор дабhалжа болохо юм. Улаан томадууд нялдайдаг, тиимэhээ гүйхэн амhарта хэрэглэhэн дээрэ. Ногоон гү, али хүрибтэр помидор дабhалхада, 100 литр уhанда 7—8 килограмм, улаа, ягаан помидорто — 10 килограмм дабhан ородог. Дабhатай уhаяа сэбэр марляар шүүхээ бү мартагты.

Угаагдаhан помидор амhарта соо хэжэ, хоншуу үнэр, амта оруулдаг зүйлнүүдые нэмэхэдэ болохо.

Хоолойтой шэл амhарта соо дабhалбал, 10—15 үдэр соо хабхалангүй байгаарайгты. Удаань түмэр хабхагаар хабхалаад, хүйтэн газарта табихат.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ

hЭРГЭЭХЭ ТОН ШУХАЛА

Буряадай АССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын физкультура, спортын хүдэлмэриин талаар байгуулагдаhан соведэй зүблөөн дээрэ авиационно заводой, мяха-консервын комбинадай больницануудай ахамад врачнар А. Д. Шапоренко, В. Д. Воронцов гэгшэд тоособо.

Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай профсоюзай комитедэй физкультурна секторэй хүдэлмэриие С. А. Сультимов хүтэлбэрилдэг юм. Комбинадай хүдэлмэришэд медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй обкомой үбэлэй спартакиадада сагаар мүрысэхэдөө түрүү hуурианудай нэгые эзэлээ бэлэй. Мүн февраль hарада Дээдэ-Онгостой шадар ГТО-гой комплексын нормо тушаалгаар үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ дүшэн хүн хабаадажа, ГТО-гой значёгуудтай болоhон байгаа. Комбинадай больницын врачнар хүдэлмэришэдэй ажаhуудаг тосхоной ажалшадай дунда хирэ-хирэ болоод лэ элдэб олон лекци, хөөрэлдөө үнгэргэдэг байна. Гэхэтэй хамта больницын хүдэлмэрилэгшэд өөhэдөө физкультура, спортын хүдэлмэридэ үсөөнөөр хабаадана гэжэ соведэй гэшүүд шүүмжэлбэ. Жэшээнь, больницын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ГТО-гой нормо тушааха гэhэн захиралта үгы, тэрэниие тушаан абаха комисси байгуулагдаагүй. Тиихэдэ эдэнэрэй дунда физкультурын хүдэлмэри харуулhан ойлгууламжын хэмжээ ябуулга тухай нэгэшье плакат, лозунг үгы. Мүн хүн зоной дунда ябуулагдадаг физкультура, спортын хүдэлмэрээр харюусажа баймаар этигэмжэтэ түлөөлэгшын комсомолшуудай дундаhаа томилогдоогүй байhаниие халагламаар.

Ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводой олон тоото хүдэлмэришэдэй дунда спортын хүдэлмэрилэгшэдэй хэрэглэдэг спортивна хэрэгсэлнүүд муудажа, хэрэгhээ гаранхай. Больницын ахамад врач А. Д. Шапоренко хүдэлмэрилэгшэдэйнгөө дунда спортын хүдэлмэри hэргээхэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ hаналаа огто табидаггүй байhаниинь эндэ элирбэ. Больницын профсоюзай, комсомолой организацинууд коллективэйнгээ, илангаяа залуушуулай дунда спортын хүдэлмэри hэргээн ябуулха хэрэгые өөрөө бүтэшэхөөр hанана хэбэртэй. Мүнөө эндэ тоологдодог 376 хүдэлмэрилэгшэдэй хоёр зуу гаранинь комсомолшууд, залуушуул юм. Эдэнэрые хэн хүтэлбэрилхэ, ударидаха ёhотой гээшэб гэhэн асуудал соведэй гэшүүдтэ зүб табигдаа.

В. ГАРМАЕВ.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

Спортлотонуудай августын 22-то үнгэргэгдэhэн 34-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«49-hөө 6-ень тааха спортлото»: 452.764 билет ороо.

Зургаан номер таагшад—10.000 түхэриг, табан номер (30 карточка) тааhан хүнүүд—905 түхэриг; дүрбэн номер (1335 карточка) таагшад—30 түхэриг, гурбан номер (20101 карточка) тааhан хүнүүд 3 түхэриг абаха байна.

«36-hаа 5-ень тааха спортлото»: 2.175682 билет ороо.

Табан номер (20 карточка) таагшад—6.560 түхэриг, дүрбэн номер (2032 карточка) тааhан хүнүүд—103 түхэриг, гурбан номер (62440 карточка) таагшад 5 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 34-дэхи тиражай шүүбэринүүд сентябриин 2-hоо октябриин 2 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

МАНАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭ ТҮРҮҮ hУУРИДА

Δ Хабаровск. Эндэ хүнгэн атлетикээр Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн мүрысөөн дүүрэбэ. Мүрысөөндэ Россин Федерациин область, хизаарнуудай, автономито республиканууд 12 суглуулагдамал команда хабаадаhан байгаа. Манай республикын суглуулагдамал командын гэшүүн Евгения Ситникова 1500 метрэй зайда илажа гараба.

Манай корр.

КАНАДА НИИДЭБЭ

Дэлхэйн болон Европын чемпионууд — СССР-эй суглуулагдамал командын хоккеистнүүд «Канадын кубогта» хүртэхын түлөө наадануудта хабаадахаяа Хойто-Америкэ мордобо.

— Сентябриин 1-hээ 13 болотор болохо мүрысөөндэ хабаадаха 24 хоккеистые шэлэн абанхайбди,—гэжэ СССР-эй суглуулагдамал командын ахалагша тренер В. Тихонов ТАСС-ай корреспондентдэ мэдээсэ. — Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, Москвагай ЦСКА, «Спартак», «Динамо», Горькиин «Торпедо» командануудhаа абтаhан спортсменүүд болоно. Вратарьнууд: Третьяк, Мышкин, запаста Тыжных (мүнөөдөө Москвадаа үлэхэ); хамгаалагшад: Касатонов—Фетисов, Васильев—Гимаев, Билялетдинов—Первухин, Бабинов—Зубков; добтологшод: Макаров—Ларионов—Крутов, Шалимов—Шепелев—Капустин, Мальцев—Голиков — Дроздецкий, Хомутов — Жлуктов—Скворцов гэгшэдhээ команда бүридэнхэй. Тиихэдэ добтологшо Светлов запаста байха! Августын 29-нэй үдэр бидэнэр Эдмонтон хотодо Канадын суглуулагдамал командатай hорилгын мүрысөө үнгэргэхэбди. Тэрэнэй удаа «Канадын кубогта» хүртэхын түлөө эхилхэ нааданда хабаадаха байнабди.

Эхилхээ байгаа уласхоорондын энэ мүрысөөндэ түби дэлхэйн эрхимэй эрхим хоккеистнүүд хабаадахань. Эндэ амжалта туйлахын тула бидэнэр бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ болонобди. Тиихэдэ «Канадын кубогта» хүртэхын түлөө үнгэргэгдэхэ энэ нааданууд манай оронoй суглуулагдамал командада ерэхэ жэлэй апрель hарада Финляндида болохо дэлхэйн, Европын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүдэй урда тээхи ёhотой шалгалта, бэлэдхэл боложо үгэхэнь дамжаггүй.

СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүдэй арбан юhэниинь Швецидэ болоhон дэлхэйн, Европын чемпионат дээрэ алтан медальнуудта хүртэhэн юм. Табан жэлэй урда тээ «Канадын кубогта» хүртэхын түлөө түрүүшынхеэ үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ СССР-эй суглуулагдамал командын бүридэлдэ орожо, Третьяк, Васильев, Билялетдинов, Бабинов, Капустин, Мальцев, Шалимов, Жлуктов, Скворцов гэгшэд хабаадаhан байна.

Сентябриин 11-дэ хахад финалай наадан Монреаль, Квебек-Сити хотонуудта, түгэсхэлэй уулзалга сентябриин 13-да Монреальда үнгэргэгдэхөөр хараалагдаа.

(ТАСС).

Редактор Р. Б. ГАРМА...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76 отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-02465. Заказ № 198. Индекс 5901.